

DIRVA

Nr. 104

Rugsėjis-Sept. 13, 1963

Cleveland, Ohio

Agitacija už Maskvos sutartį

ARTĖJANT MASKVOS SUTARTIES RATIFIKACIJOS MOMENTUI KYLA KLAUSIMAS, KODĖL RESPUBLIKONŲ TARPE NĖRA VIENINGOS OPOZICIJOS TAI SUTARČIAI, NORS KARIŠKAI JI JAV NĖRA NAUDINGA, O POLITIŠKAI GALI PADĖTI TIK SOVIETAMS IR... PREZIDENTO PERRINKIMUI. — ATSAKYMAS GLŪDI VIESOJE NUOMONĖJE, KURI YRA VIŠAIS BŪDAIS VAIZDUOJAMA KAIP PALANKI TAI SUTARČIAI

VYTAUTAS MESKAUSKAS

Šias eilutes rašant atrodo, kad Maskvoje pasirašyta sutartis uždraudžianti atominius bandymus erdvėje, atmosferoje ir vandeny, bus senato reikalinga dviejų trečdalių balsų dauguma ratifikuota, nepaisant kai kurių rimtų abejonų dėl jos naudingumo JAV. Atsakomybė už ratifikaciją didelė dalimi krinta ant respublikonų senatorių, kurių vieningas frontas be abejo pritrauktų ir kai kuriuos demokratų, ypač iš Pietų, ir sutartis būtų palaidota tiesiogiai ar netiesiogiai, priimant kai kurias sąlygas, kaip pvz. B. Goldwaterio siūlymą, kad sovietai pirma turėtų pasitraukti iš Kubos. Yra pagrindo manyti, kad kai kurie respublikonų senatoriai tikėjosi buvusio prezidento generolo Eisenhowerio vadovybės

opozicijai, juo labiau, kad visi buvę Eisenhowerio laikais štabų viršininkai pasisakė prieš tą sutartį, kaip kenkiančią JAV kariuomenės interesams. Tačiau Eisenhoweris pats pareiškė tik labai švelnią kritiką ir pasisakė už sutarties ratifikavimą, jei ji nesuvaržo atominių ginklų panaudojimo karo atveju. Iš administracijos pusės buvo tuojau pareikšta, kad sutartis visai nesuvaržo atom. ginklų panaudojimo laisvės karo atveju.

Faktinai nieko kito respublikonai iš Eisenhowerio ir negalėjo tikėtis, nes jis pats jau 1958 m. buvo sustabdęs tokių ginklų bandymą, su sąlyga, kad jų nebandys ir sovietai. Po 38 mėnesių sovietai tokiam sustabdymui padarė galą, pravedę tokio plataus masto

bandymus, kad jų dėka galėjo daug ką sau naudingo patirti.

Nėra jokio pagrindo manyti, kad sovietai tą savo elgesį nepakartos, jei manys, kad jiems reikalingi nauji bandymai, juo labiau, kad ir nauja sutartis tai leidžia (su 3 mėn. įspėjimu). Tą patį galėtų padaryti ir JAV, tačiau šiame krašte daugiau skaitomasi su viešąja nuomone ir net labai aktualūs krašto reikalai gali būti apleisti, jei tai sukeltų 'nepopuliarios' reakcijos namuose ir užsienyje.

Kad taip yra ir įrodo Maskvos sutarties galimas ratifikavimas. Būdinga respublikonams nuomonę pareiškė kandidatas į prezidentus ir New Yorko gubernatorius N. Rockefelleris sakdamas, kad a) sutartis nėra gera, tačiau b) nelieka nieko kito, kaip ją ratifikuoti. Iš karinio taško žiūrint, reiktų tęsti atominius bandymus, nes jie sustiprintų JAV karinę galybę, tačiau iš politinio taško sutartį reikia ratifikuoti, nes plačioji pasaulio ir JAV visuomenė yra nusiteikusi prieš atominę karą.

Tokia pažiūra mažai skiriasi ir nuo paties prezidento J.F. Kennedy nuomonės, kuris tikisi 'taikos išgelbėtojo' aureolę per ateinančius rinkimus išsilaikyti valdžioje dar keturis metus. Koks spaudimas iš 'apačios' yra daromas į senatorius, gali įrodyti ir toks demokratų senatoriaus Clark gautas laiškas, kurį jis rado reikalo įnešti į "Congressional Record":

"Šiandien mačiau Tamstą televizijos 'Today' programoje, diskutuojant su kitu vyru. Aš paklausiau mamos, kas yra teisingas. Mama atsakė: 'Tu pasakyk'. Aš pasakiau, kad Tamsta esi teisus. Mamai buvo malonu, kad net devynių metų mergaitė gali pasakyti, kad ratifikuoti bandymus uždraudžiančią sutartį yra gera idėja. Su meile (love), Elizabeth May." Nors devynių metų mergaitė krašto labai dar negali balsuoti, tačiau senatorius Clark iš to laiško sprendžia, kad balsavimas už ratifikavimą gali padidinti jo populiarumą ir užtikrinti per rinkimą. Čia kaip tik ir slypi paslaptis, kodėl respublikonai nesudaro vieningo fronto prieš tą sutartį! Jie bijo, kad administracijos sudaryta 'viešoji nuomonė' už sutartį gali sumažinti jų per rinkimo galimybes, jei jie pasisakys prieš ją, nes tuo atveju jų demokratiniai oponentai galės pradėti šaukti, kad, girdi, respublikonai nori atominiais bandymais užnuodyti pieną vaikams ir panašias nesąmones. Demokratinio režimo politiko prakeikimas glūdi tame, kad jis turi skaitytis su 'vox populi', nors kartais tas tautos balsas yra suformuluojamas devynių metų mergaitės.

Šalia to, Belgija skiria papildomai 4,6 mil. dolerių kongiečių studentų stipendijoms. Apie 1500 jų studijuoja Belgijos mokyklose.

* JAV BEDARBIŲ SKAIČIUS krito iki 3,9 mil. Tai žemiausias bedarbių skaičius 8 mėn. bėgyje.

* JAV VYRIAUSYBĖ per savo ambasadorių Vietname Henry C. Lodge pasidė, kad Diem vyriausybė pašalintų Ngo Dinh Nhu, kaip svarbią kliūtį tolimesnei JAV paramai. JAV vyriausybė laiko Nhu kaltininku neramumų, kilusių su budistų persekiojimu.

* PENNY AMBROSE, lietuvių kilmės smuikininkė, pasižymėjusi koncertuose ir muzikos konkursuose laimėjusi eilę premijų, mirė sulaukusi 17 m. amžiaus. Gyveno su tėvais Coventry, Conn. Studijavo New Yorko garsiosios muzikos mokyklose. Jos kūnas buvo surastas garaže stovinčiame automobilyje.

* LAIVYNO IR AVIACIJOS sukilimas Brazilijoje nepavyko. Sukilimas vyko protesto ženklais, Vyr. Teismui nepripažinus vieno seržanto išrinkimą į senatą.

Sukilimas iššaukė eilę streikų visoje Brazilijoje.

Vaidas iš latvių Dainų šventės, suruoštos Clevelande Darbo Dienos savaitgalį. Dainų šventė praėjo dideliu pasisekimu ir parodė latvių išveivų organizuotumą.

Eisena per Clevelandą su vėliavnešiais. V. Bacevičiaus nuotrauka

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

* JUGOSLAVIJOS PREZIDENTUI TITO vykstant vizituoti Pietų Amerikos valstybes, jį lydės 104 asmenų palyda, jų tarpe 6 gydytojai.

* JAV VICEPREZIDENTUI L. Johnsonui lankantis Skandinavijos valstybėse, jų tarpe ir Suomijoje, buvo kilusi mintis užsukti ir į Sov. Sąjungą.

Valstybės Departamentas tą mintį atmetė, kad neatrodytų, jog po sekretoriaus D. Rusko vizito amerikiečių politinė vadovybė tik ir nori rodytis Maskvoje.

* PREZIDENTAS KENNEDY, atrodo, įtikino respublikonų lyderį E. Dirkseną, o tuo pačiu ir kitus abejojančius, kad sutartį su Maskva dėl atominių ginklų bandymų suvaržymo būtina ratifikuoti.

* KONGO IR BELGIJA pasirašė sutartį, pagal kurią 2000 belgų technikai, gydytojai ir mokytojai tarnaus Adoulo vyriausybei. Ta sutartis Belgijai kainuos 17 mil. dolerių.

Kongo valstybei atgavus nepriklausomybę apie 10,000 belgų apėjo tą kraštą. Šiuo metu arti 2000 sugrįžo. Grįžtančiųjų skaičius auga kasdien.

Prasidėjo mokslo metai

Vyt. Maželio nuotrauka

VALSTYBĖS DEPARTAMENTO PAŽIŪROS I PABALTIO VALSTYBIŲ ATSTOVAVIMA

Rugpjūčio 9 d. Kongreso atstovas Edward J. Derwinski kreipėsi į Valstybės Departamento sekretorių su siūlymu leisti Rytų Europos valstybių vyriausybėms egzilyje pasirašyti atominių ginklų bandymų draudimo sutartį.

Savo laiške E. J. Derwinski nurodo, kad visuomenė rimtai svarsto klausimą, ar bus sudarytas precedentas, kad valstybės, neturinčios diplomatinių santykių su JAV, taip pat galės pasirašyti tą sutartį (turint omeny Rytų Vokietiją. Red.).

Leidžiant tą sutartį pasirašyti satelitinėms vyriausybėms, būtų logiška leisti tai padaryti ir tų kraštų vyriausybėms egzilyje.

Edw. J. Derwinski savo laiške primena, kad "tai yra nepaprastai reikšmingas istorinis faktas, kada satelitinėms Rytų Europos ir Baltijos valstybėms buvo atimta jų nepriklausomybė ginkluotais sovietų armijos jėga, teisiogiai pažeidžiant Yaltos ir Potsdamo susitarimus. Jei mes privalome patikėti paskutiniams sovietų pasižadėjimams, ryškus ir būtinas priminimas jų dviveidiškumo susilauktų reikiamo dėmesio dalyvaujančioms sutarties pasirašyme legalioms pavergtų tautų vyriausybėms."

Toliau laiške išryškina reikalingas išskirti tarptautinę areną Sov. Sąjungos diplomatinei istorijai atsižvelgiant į pavergtų tautų aspiracijas, suteikiant joms tarptautinę moralinę paramą.

Rugpjūčio 29 d. gautame atsakyme Valstybės Departamento nuomonė tuo reikalu išreiškiama štai kaip:

"Nors Amerikos vyriausybė

yra suteikusi diplomatinę ir konsulinę pripažinimą Pabaltijo kraštų atstovams, tačiau Valstybės departamentas nemato galimybės pakviesti juos pasirašyti sutartį ar prie jos prisidėti, nes jie neatstovauja vyriausybų tremtyje. Tokių vyriausybų nėra iš viso, Baltijos kraštų atstovų Amerikoje pripažinimo istorija, aplinkybės ir pobūdis aprėžia jų veiklą reprezentacinėmis ir kai kuriomis konsularinėmis funkcijomis. Tačiau Valstybės departamento nuomone, jie neturi tarptautinės teisės reikalaujamų įgaliojimų sudaryti valstybiniams aktams, kaip yra sutarties pasirašymas. Tokius įgaliojimus gali suteikti tik tie viekieji krašto vyriausybės. Pabaltijo kraštų atstovai nėra niekuomet mėginę panaudoti sutarties pasirašymo teisių, kurios įpareigojimąsis savo laisvų kraštų vyriausybės tokiomis aplinkybėmis, Pabaltijo kraštų atstovų padėjimas parašyti po sutartimi būtų ne tik negalimas; jis būtų teisiškai nereikšmingas, net jeigu ir padarytas."

RUSAI SIEKIA PAKEISTI JT SAUGUMO TARYBĄ

Sov. Sąjungos atstovas JTO pasiūlė, kad Saugumo Taryboje D. Britanijos Sąjungos (Commonwealth) ir viena iš dviejų vietų skirtų P. Amerikai būtų užleistos Azijos ir Afrikos valstybėms.

N.T. Fedorenko savo laišku vienai iš pakomisių sugestionuoja "džentelmenišką sutartį" kuria būtų pakeistas perrenkamųjų Rytų Saug. Tarybos narių sąstatas. Konkrečiai jis siūlo, kad perrenkamųjų narių sąstatas turėtų būti užpildytas dar ir viena iš Azijos, Afrikos, Rytų Europos, Vak. Europos, P. Amerikos ir Vid. Rytų valstybių.

Rytų Europai, t.y. sovietiniam blokui skirtoji vieta, jau yra užimta vieno ar kito satelitinio atstovo. Azijos valstybės šiuo metu atstovauja Filipinų atstovas.

Kiti perrenkamieji šiuo metu atstovauja Braziliją, Ghaną, Ma-

roką, Norvegiją, ir Venezuelą. Ghana kartu atstovauja Britų sąjungos vietai, o Marokas Vid. Rytams.

Sov. Sąjunga kaip tik siekia užblokuoti tas valstybes, išskyrus sovietinio bloko.

Saugumo Taryboje pastoviais ir neperrenkamais nariais su veto teise yra Anglija, Kinija, Prancūzija, Sov. Sąjunga ir JAV.

Kaip Sov. Sąjunga nesistengtų atsiiekti savo planų Saugumo Taryboje, visi daviniai rodo, kad JTO plenumo pagrindinį žodį turi stebėtinai gerai susiorganizavę Afrikos valstybių atstovai. Jų įtaka ir diplomatiniai žiūptuvai yra tiek išsiplėtę, kad su jomis privalo skaitytis visos didžiosios, savo laiku galingai JTO valdžiosios, valstybės.

KANADOS PARTINĖS PROBLEMOS

Kanadiečiai, dalyvaujantys krašto politikoje, buvo gerokai sukrėsti, kada 1962 m. rinkimuose, vietos pastovių ir tradicinių dviejų partijų, atsirado dar dvi partinės atskalos, privertusios sudaryti mažumos vyriausybę. Šiomis dienomis Ottawoje įsiesteigė dar ir penktoji partija, vienai iš atskalūnių susilaukus atskalūno.

Tai prancūzų kilmės kanadiečių Le Ralliement des Creditistes partija, atskilusi nuo Socialinės Kredito partijos. Naujos atskalūnės vadu yra prancūzų kilmės kanadietis Real Caouette, kai tuo tarpu jų palaikomos Soc. Kredito partijos vadu buvo ir lieka Robert Thompson, iš anglų kilmės Albertos provincijos.

Tačiau, nors Caouette ir sakėsi ginsiąs prancūzų kilmės kanadiečių interesus, bent Quebeco jo bandymas nepavyko ir jo demagogija nepatraukė balsuotojų vietiniuose Quebeco rinkimuose.

Antrasis žingsnis

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENINĖ VEIKLA

Iš pranešimų PLB Seimui Toronte

Australijoje skaičiuojama apie 10,000 lietuvių. Jie yra labai išsibarstę šiame didžiuliam kontinente. Gausesnės grupės yra susibūrusios Sidnėjaus, Melbourne ir Adelaidės miestuose. Gausiausiai gyvenama Sydney mieste -- virš 2-jų tūkstančių, bet ir jie čia yra išsimėtę 30 mylių radiuso plote. Toks išsisklaidymas, palyginti mažo lietuvių skaičiaus, sudaro milžinišką sunkumų Australijos lietuvių bendruomenės organizuotai veiklai.

Nežiūrint išsibarstymo, Australijos lietuvių bendruomeninis gyvenimas yra palyginti gerai organizuotas ir gyvas. Dar 1949 metais pradėjo organizuotis i Australijos Lietuvių Bendruomenę. Steigėsi kultūrinės, profesinės, religinės, bei jaunimo organizacijos. Bendruomenės darniam susiorganizavimui čia būta ir palankių sąlygų -- nebūta senų Australijos lietuvių organizacijų ir senos Lietuvos politinės partijos tarp Australijos lietuvių beveik nesireiškė.

Australijos Lietuvių Bendruomenė nuo pat pirmųjų susiorganizavimo dienų rado lietuvių pritarimą ir pasitikėjimą. Bendruomenės Vadovybė tuo būdu turi mandatą atstovauti vietinius lietuvių tiek savųjų tarpe, tiek ir santykiuose su australais. Australijos Lietuvių B-nė koordinuo-

ja, planuoja ir vadovauja visam Australijos lietuvių kultūriniam gyvenimui, o taip pat atlieka šiame krašte politinę (Lietuvos bylos reikale) misiją, veikdama savo iniciatyva ar pavedus VLIKui, P.E.T. ar kitoms centrinėms institucijoms.

Pirmieji aštuoni metai Australijos lietuvių B-nei buvo lyg brenimo amžius, ieškota kelių gyvesnei kultūrinei veiklai išplėsti, tobulinta organizacinė pusė. Patys lietuviai asmeniškais kūrimosi darbais ir rūpesčiais užimti, nevisados galėjo rasti laiko bendruomeniniam gyvenimui.

Pradedant 1958-9 metus, A. L. B-nės organizacinė pusė išsiskristalizavo. Sudarytos prie B-nės vadovybių Kultūros Tarybos, Jaunimo Komitetai, Lietuvos laisvinimo reikalams -- Informacinė Taryba (pavadinta Informacine Talka). Pakeistas A. L. B-nės statutas, kur sudarytas pagrindas bendruomeninei veiklai lėšas parūpinti, įvedant Australijos Lietuvių mokesčių ir Kultūros Reikalams Fondui rinkliavos. Lėšų klausimas, gal ir netobulai išspręstas, sudarė B-nės Vadovybei pagrindą konstruktyvesnei veiklai plėsti.

Lietuviybės išlaikymas yra B-nės Vadovybės svarbiausias rūpestis. Lituanistinis švietimas labai nukentėjo dėl didelių atstūmų i savitgalio mokyk-

las ir tėvų permažo rūpestingumo. Pasišventusių mokytojų netrūksta. Šiuo metu visose savitgalio mokyklose esama 370 mokinių, kas sudaro apie 15% visų lietuviukų. Lietuviybės išlaikymui be abejo yra labai veiksmingos jaunimo organizacijos, Skautai veikia savuose vietuose, turi 350 narių. Lietuvių Sporto Klubai turi 340 narių. Kas met sportininkai suvažiuoja lietuvių Sporto Šventei. Studentų S-ga turi 150 narių ir skaičius vis didėja ir yra gerai susiorganizuoti, kasmet daro suvažiavimus. Paminėtinos ir Ateitininkų Kuopelės, nors ir negausios skaičiumi, tačiau aktyviai reišikiasi. Choral -- nuolatiniai bendruomeninių parengimų programos dalyviai. Šiuo metu turime 6 nuolatinius chorų su 250 dainininkų. Jaunimo tautinių šokių grupėse dalyvauja per 200 šokėjų. Liet. Teatro Trupų pastovesnių turime 4. Iš aktyvesnių bendruomenės ribose veikiančių organizacijų paminėtinos: Socialės Globos Moterų D-jos, buv. Karių organizacijos, "Šviesos" samboris, Katalikų Kultūros D-ja, Inžinierių ir Arch. D-jos ir eilė kitų. Be abejo kultūrinei veiklai didelės reikšmės turi lietuvių namai, kurie buvo įsigyti ar statomi paskubomis, nėra ištaigingi ir dėl lėšų organizavimo sunkumų dar ir dabar sunkiai verčiasi. Nežiūrint liet. namų neįspūdingumo, jie atlieka savo uždavinius ir apie juos sukasi visas lietuviškasis gyvenimas. Liet. namai: Adelaidėje yra 2 (Lietuvių Sąjungos ir Katalikų Centro su Šv. Kazimiero Koplyčia); Geelong'e -- 1, Canberra'je -- 1; Melbourne -- 2 (Liet. Klubas ir Parapijos); Sydney'je -- 2 (Liet. Klubas ir Bnks ney'juje -- 2 (Liet. Klubas ir Bankstown'o "Dainava").

Religiniais reikalais rūpinasi lietuvių kapellonai. Parapijų sąvų nėra, nes vietos Bažnytinės Vadovybės neleidžiamos steigti. Spauda. Ryšiams tarp išsibarsčiusių lietuvių palaikyti ir tautinei lietuvių sąmonei ugdyti didelės reikšmės turi Australijos lietuviška spauda. Čia turime du savaitraščius -- Krašto

Dail. J. Paukštienė-Pabaigtuvės (iš Philadelphiaje suruoštos parodos)

Valdybos leidžiamą "Mūsų Pastogę" su tiražu 1100 ir Katalikų Federacijos leidžiamą "Tėviškės Aidai", spėjama su mažesniu tiražu. Savaitraščių lygis nuolat gerėja. "Mūsų Pastogėje" ypatinai išryškėjo jaunimo skryiai, kurie daugumoje užpildomi jauniosios kartos atstovų. Austr. Liet. B-nės organo "Mūsų Pastogę" leidimo išlaidoms padengti Krašto V-bai sukelia daug rūpesčių. Kad būtų galima daugiau prenumeratorių, stengiamasi, kad prenumeratoras kaina būtų visiems prieinama. Dėl laikraščio mažo tiražo komercinių skelbimų nedaug tegauama. Krašto V-ba kas met turi parūpinti virš 1000 svarų iš aukų, ruošiamų spaudai paremti pobūvių ir kt. Australijos Lietuvių bendruomeniniam gyvenimui užfiksuoti Krašto V-ba 1962 m. išleido monumentalinį leidinį "Australijos Lietuvių Metraščių", kuris, nežiūrint didelių išlaidų, jau spėjo save pateisinti, platinimas vyksta geriau negu tikėtasi, ir jau baigiama išbusti iš leidinio skolų. (Bus daugiau)

PROVIDENCE R.I.

AUGANTI LIETUVIŲ KOLONIJA

Mažai girdima laisvojo pasaulio lietuviams Providence lietuvių kolonija, nors ir neskaitlinga, tačiau keletos stiprių visuomenės veikėjų ir patrijotų lietuvių vedama ima skubiai iškilti i lietuviškosios veiklos viešumą.

Visas judėjimas prasidėjo susiformavus prieš vienus metus pirmiesiems skautų-čių vienetais. Nors jie buvo maži, tačiau stiprioje ir ištvermingose rankose pajėgė išjudinti vietinę visuomenę. Tėvai, matydami savo vaikus dirbant skautiškoje dvasioje, patys užsikrėtė savitarpio veikla, stengdamiesi tą veiklą išlaikyti. Atsirado tikslas dirbti, kurti, plėstis ir tobulėti. Šiandien, čia jau yra stiprios skautų "Laisvės Varpo" ir skautų "Šešupės" Draugovės, kurias remia skautų tėvų ir rėmėjų komitetas.

Mirus ilgamečiui šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonui, kuris nebuvo per daug palankus skautiškai veiklai, parapija atiteko kun. V. Martinkui, buvusiam tremtiniui, geram lietuvių veikėjui ir skautų bičiuliui.

Ateitis žada daug vilčių tolimesniam lietuviškos veiklos išsiplėtimui Providence.

Jau dabar vyksta paruošiamieji darbai įsteigti šeštadieninę lituanistinę mokyklą, grąžinti Providence lietuvišką jaunimą atgal prie Tėvynės ir jos kalbos pažinimo. Veikia BALFo skyrius ir visa eilė parapijinių organizacijų, veikia bažnytinis choras, vedamas muziko J. Beinoriaus. Jis kartu vadovauja ir Meno Mėgėjų Rateliui Worcesteryje, Mass. Šiuo metu jis ruošiasi pastatyti operetę "Kaminkrėtys".

Skautų Draugovių vadovai, grįžę su savo vienetais iš Jubiliejinės Skautų Stovyklos buvo gražiai sutikti ir apdovanoti tėvų komiteeto suruoštame priėmimo. Ten pat buvo išrinkta ir naujoji valdyba. Pirmosios valdybos pirmininkei p. M. Saulėnienėi, už nenuilstamą darbą, taip pat buvo įteikta dovana.

Draugovių vadovybės daro žygius įsigyti savo vėliavas ir įsteigti vyr. skautų ir sk. vyčių būrelius. Jie galėtų ne tik padėti jaunesniems skautams ir jų vadovams, bet ir patys įsijungti i visuomeninį darbą.

Šiuo metu čia dar trūksta stipresnio ryšio tarp ankstyvesnių Amerikos lietuvių ir naujai atvykusių, tačiau ta spraga vis siaurėja. Sąlygoms gerėjant, čia vis daugiau atvyksta lietuvių iš Anglijos, Vokietijos, Pietų Amerikos ir net iš pačios Lietuvos. Jie visi greit įsikuria ir įsijungia i vietinę lietuvišką veiklą. Tikimasi, kad lietuvių imigracija i Providence padidės ir tuo pačiu kolonija žymiai sustiprės. Čia titulavimasis ir asmeniškasis kultas negalioja, kuris kaip grybas griau-na kai kurias kitas kolonijas. Visi dirba, neklausdami vienas kito kas buvai, iš kur atėjai, ar ką šiuo metu darai.

Daug sėkmės Providence lietuviams. Kaimynas

IŠNUOMOJAMI

GYDYTOJUI IR DANTISTUI KABINETAI

virš Superior Savings and Loan patalpų, East 68 ir Superior gt. kampas.

Teirautis telefonu: HE 1-2497.

SIUNTINIAI I LIETUVĄ IR KITUS KRAŠTUS

Lietuvių įmonė registruota U.S. Department of Justice ir paskelbta U.S. Department of Commerce.

Cosmos Parcels Express Corp.

3212 S. Halsted St., Chicago, Ill., 60308, telef. CA 5-1864

IR

Marquette Gift Parcel Service

2439 W. 69 St., tel. WA 5-2737.

Didelis pasirinkimas medžiagų ir kitų siuntiniams tinkamų prekių.

E. ŽUKAUSKAS

HOTEL NIDA CORP.

SEVENTH & PARK AVENUES ASBURY PARK, N. J.
PRospect 4-7788

Ivairiais metų laikotarpiais malonu visad atsilankyti gražiajame Asbury Parke prie Atlanto ir pailsėti apskritus metus veikiančiame viešbutyje "Nida" 7-tos ir Park Ave. kampe. Tel. PR 4-7788. Švarūs kambariai, pigūs ir skanus maistas.

Prie viešbučio veikia restoranas ir baras. Viešbučio salė išnuomojama įvairiems pobūviams. Patogus susisiekimas traukiniu ir autobusu.

Savininkai P. C. Mačiuliai.

PETKUS

LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

1000 KALĖDINIŲ SIUNTINIŲ BE UŽDARBIO

Turėdami galvoje tą didžiulę paramą, kurią mes naudojames praėjusiais metais. DAR KARTĄ (jau septinti metai) visiems lietuviams kaip dovana atiduodame savo uždarbį nuo 1000 (tikrai) SPECIALIŲ KALĖDINIŲ SIUNTINIŲ.

Kadangi mums prekybiniai metai buvo sėkmingi, tai esame pajėgūs pasiūlyti šių metų KALĖDINIAMS SIUNTINIAMS BE UŽDARBIO NAUJAS GERAS RŪŠIES EKSPORTINES ANGLIŠKAS MEDŽIAGAS, specialiai mums gamintas, ŽYMAI GERESNĖS RŪŠIES, patrauklesnes ir ŽEMESNĖS KAINOMIS negu ankstesniais metais.

KALĖDINIS SIUNTINYS Nr. 1, kurį sudaro:

- 1) 4 jardai sunkiojo rajono 1 moteriškam kostiumui ar suknelei ir švarkučiui, žaliai balto, rausvai balto ar rudai balto
- 2) 3 jardai dvigubo pločio pamušalo, pilko, rudo, tamsiai mėlyno ar juodo
- 3) 3 jardai poplino, balto
- 4) 1 pora žieminių moteriškų ar vyriškų kojinių.

KALĖDINĖ KAINA BE UŽDARBIO už siuntinį Nr. 1 yra tikrai

\$29.50, įskaitant visus mokesčius.

KALĖDINIS SIUNTINYS Nr. 2 (dvigubas siuntinys Nr. 1), kurį sudaro:

- 1) 8 jardai sunkiojo rajono 2 moteriškiems kostiumams ar 2 suknelėms ir 2 švarkeliams, žaliai balto, rausvai balto ar rudai balto
- 2) 6 jardai dvigubo pločio pamušalo, pilko, rudo, tamsiai mėlyno ar juodo
- 3) 6 jardai poplino, balto
- 4) 2 poros žieminių moteriškų ar vyriškų kojinių.

KALĖDINĖ KAINA BE UŽDARBIO už siuntinį Nr. 2 yra tikrai

\$45.00, įskaitant visus mokesčius.

KALĖDINIS SIUNTINYS Nr. 3, kurį sudaro:

- 1) 3 1/2 jardu gabardino ar vilnono 1 kostiumui, pilko, rudo ar tamsiai mėlyno
- 2) 3 jardai paltinės medžiagos 1 vyriškam ar moteriškam žieminiam paltui, gelsvos, žalios, mėlynos, tamsiai mėlynos ar juodos
- 3) 4 jardai sunkiojo rajono 1 moteriškam kostiumui ar 1 suknelei ir švarkučiui, žaliai balto, rausvai balto ar rudai balto
- 4) 3 jardai dvigubo pločio pamušalo, pilko, rudo, tamsiai mėlyno ar juodo
- 5) 1 pora žieminių moteriškų ar vyriškų kojinių.

KALĖDINĖ KAINA BE UŽDARBIO už siuntinį Nr. 3 yra tikrai

\$55.00, įskaitant visus mokesčius.

KALĖDINIS SIUNTINYS Nr. 4 (dvigubas siuntinys Nr. 3), kurį sudaro:

- 1) 6 1/2 jardu gabardino ar vilnono 2 kostiumams, pilko, rudo ar tamsiai mėlyno
- 2) 6 jardai paltinės medžiagos 2 vyriškiems ar moteriškiems žieminiams paltams, gelsvos, žalios, mėlynos, tamsiai mėlynos ar juodos
- 3) 8 jardai sunkiojo rajono 2 moteriškiems kostiumams ar 2 suknelėms ir 2 švarkučiams, žaliai balto, rausvai balto ar rudai balto
- 4) 6 jardai dvigubo pločio pamušalo, pilko, rudo, tamsiai mėlyno ar juodo
- 5) 2 poros žieminių moteriškų ar vyriškų kojinių.

KALĖDINĖ KAINA BE UŽDARBIO už siuntinį Nr. 4 yra tikrai

\$89.00, įskaitant visus vokesčius.

Paprašiusiems pasiūsiame ORO PAŠTU nemokamai visų medžiagų pavyzdžius i bet kurį pasaulio kraštą. NAUJIEMS KLIENTAMS. Jeigu jie paprašys, pasiūsiame taip pat savo VISĄ ILIUSTRUOTĄ katalogą ir standartinių ir maisto siuntinių kainoraščius.

Mūsų KALĖDINIUS SIUNTINIUS BE UŽDARBIO gali užsisakyti kiekvienas lietuvis, vis tiek, ar jis būtų mūsų klientas, ar kurio nors kitos firmos. TAČIAU MES, NORĖDAMI prieš visus IŠLAIKYTI BEŠALISKUMĄ, ESAME NUSTATĘ, KAD IŠ KARTO VIENAS ASMŪ GALI UŽSISAKYTI NE DAUGIAU KAIP PO VIENĄ KIEKVIENO TŲ SIUNTINIŲ. Priiminėsime po \$1.00 už stato iš tų, kurie norės užsitikrinti bet kurį mūsų kalėdinį siuntinį be uždarbio, ir lauksime galutinio užsakymo iki 8 savaitių.

Esame įsitikinę, kad jums aišku, jog bet kurioje kitoje firmoje už tokias kaip šie mūsų siuntiniai jūs mokėtumėte bent dvigubai tiek. DĖL TO NEDELSDAMI TUOJAU SIŪSKITE UŽSAKYMUS, kad mes galėtume siuntinius pristatyti gavėjams Kaledoms.

Kadangi daugelis mūsų klientų užsakinėja mūsų kalėdinius siuntinius be uždarbio tuoju pat, kai tik pasirodo mūsų skelbimai, tai norime pasakyti, kad visiems savo klientams (net ir tiems, kurie neprašo) pasiūnčiame visų medžiagų pavyzdžius, kai tik išleidžiame siuntinius.

Mes garantuojame:

1. Kiekvienas siuntinys pasieks gavėją.
2. Jei siuntinys dingtų, mes grąžiname pinigų arba nemokamai pasiūnčiame kitą tokį pat siuntinį.
3. Sumokame visus mokesčius, dėl to gavėjams Lietuvoje, sulaukusiems siuntinių, nieko jau nebereikia mokėti.
4. Siūnčiame visas medžiagas tik pagal pavyzdžius.

LITHUANIAN TRADING COMPANY
341, LADBROKE GROVE
LONDON, W. 10
ENGLAND

DIRVA

 ★★★
THE FIELD

The Lithuanian Newspaper Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio. 44103

Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

 Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

 Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

 Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

POSEIMINIAI LUKESČIAI

Seimų ir suvažiavimų gadynei praėjus ir rudens 'pobūvinei veiklai' prasidėjus, atrodo, lyg visuomenę būtų užgulus koks tai atsikvėpimo laikotarpis.

Toronto Seimo oficialioji medžiaga, atrodo, rudens vėjų išnešiotą. Bent čia, pvz., apie Pas. Lietuvių Seimo spaudos ir informacijos komisiją tiek ir nežinoma, kad tokia buvo. Spaudoje pasirodė tik Seime pasakytų kalbų tekstai. Tuo tarpu atrodo, kad 'konstituentams' teks lukterti, kol paaiškės, kas gi iš tikrųjų Seime vyko, kokios nuotaikos vyravo ir kas iš to Seimo laukina ateičiai. Laimė, šiandien galime pradėti tą informaciją V. Rastenio, Dirvos redakcinio kolektyvo nario, Seime padarytą stebėjimų dėka.

Tiesa, yra išrinkta PLB vyr. valdyba. Šiomis dienomis ji pasiskirstys pareigomis ir tuo pačiu, reikia tikėtis, paskelbs savo artimiausių darbų programą. Netenka abejoti, kad toji darbų programa turės atrodyti realesnė ir apčiuopiamesnė, nes valdybą išrinktųjų pavardės žinomos ne nuo šio Seimo dienos. Tos pavardės (J. Bachuno, St. Barzduko, V. Kamanto, A. Mikulskio ir A. Nasvyčio) žinomos kaip žmonių, kuriems ne tik bendruomenės idėja, bet ir jos uždaviniai buvo susiformavę kur kas anksčiau.

Kaip jau daugelis būsite spaudoje pastebėję seiminiam laikotarpiu VLIK'as padidėjo naujų narių, Lietuvos Atgimimo Sąjūdžiui. Į Praplėstąjį Prezidiumą (rašoma iš didžiųjų raidžių) įsijungia Laisvosios Lietuvos redaktoriaus J. Kaulėnas.

Laisvoji Lietuva, paskelbusi šį faktą, rugsėjo 12 d. numeryje rašo, kad "mums norint tą kovą (už Lietuvos laisvę) tęsti efektyviai, belieka vienintelis kelias, pamiršus visus buvusius praeityje nesuspėjimus, suburti visas jėgas į vieną laisvinimo darbą. Tuo keliu ir pasuko Sąjūdis".

Pastangos suburti jėgas į vieną darbą vyksta ir jos vyksta PLB iniciatyva. Tose pastangose VLIK'as yra vienas iš partnerių. Tose pastangose, tarp kitų, dalyvauja ir LNT, iš kurios savo laiku LAS išstojo. Ar toks posūkis LAS veikloje prisideda prie "visų jėgų subūrimo į vieną laisvinimo darbą", lieka klausimu, į kurį tik ateities darbai galės atsakyti. Iš kurios stalo pusės bebūtų tų pastangų linkme kalbama, ne jau taip svarbu. Svarbiau, atrodo, atviras ir nuoširdus noras siekti to tikslo, kurio gi siekia visi derybų partneriai. Pasitarimų metu "kelionė aplink stalą" nesuteikia tos minties, kuria lydimi visuomenės lukesčiai, kad ir pro rakto skylutę į pasitarimų kambarį žiūrėt.

Visų tų visuomeninių ir politinių lukesčių horizonte ima ir sušvyti ne pretenzingi sambūriai, o kuklūs ir į jokią vadovybę nepretenduoją žmonės ir jų būreliai. Tuo metu, kai mūsų politinė ir visuomeninė vadovybė kalba apie darbus, reikalingus vienybei sukurti, darbai jau vykdomi. Ir tų darbų garsas jau sklinda po pasaulį, garsindamas Lietuvos vardą. Tie darbai gimė jaunose mūsų moksleivių širdyse jų auklėtojų ir tėvų pasiūlymų dėka. Turiu čia mintyje 'Lietuvos Kanklės' plokštelę, kuri jau skleidžia Lietuvos vardą plačiajame pasaulyje. Ar tas laimėjimas paskatins ir daugiau tokių pavyzdžių siekti ir sukurti, parodys ateitis. Bet kad tai yra šio meto vienu šviežiausių pavyzdžių lietuvių išeivijos gyvenime, neabejokime. Suabejoję tik užgniaušime sveiką, tyrą, lietuvišką mūsų jaunimo iniciatyvą, kurios visur pilna, tik ją reikia aiškesnio plano ir konkrečių tikslų.

(J.Č.)

DIVIDENDŲ MOKAME KAS 90 DIENŲ! KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

PINIGAI PADĖTI IKI KIEKVIENO MĖNESIO 15-TOS DIENOS, NES DIVIDENDŲ NŪO PIRMOS MĖNESIO DIENOS.

4 1/2% PRISIŪSIME DIVIDENDŲ KAS 90 DIENŲ ANT INVESTAVIMŲ.

ŠIAS SĄSKAITAS YPATINGAI REKOMENDUOJAME PENSIONIERIAMS. KURIEM PROCENTAI YRA SVARBŲ GAUTI DAŽNIAU, NES IS TO PRAGYVENA.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.

 JUOZAS F. GRIBASKAS,
sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

IŠ PASAULINIO SEIMO PAŠALIŲ (1)

SEIMAS IR JO SVEČIAI

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimas -- tai skamba išdidžiai, anot M. Gorkio (kurs sakė "žmogus -- tai skamba išdidžiai"). Šie keturi žodžiai gundė vaizduotis šimtus lietuvių veikėjų, suplauksiančių svarstyti po pasaulį pasklidusias lietuvių reikalus. Jei tokiam seimui ir ne-

draugijos ar klubo susirinkime? O ne, seimas nei vienu metu nebuvo "vienišas". Net paties pirmojo posėdžio metu salėje vietinių ir tolimųjų svečių buvo šiek tiek daugiau, negu tikrųjų dalyvių. Šeštadienį, ilgojo baigiamojo posėdžio metu (ypač V. Adamkavičiaus ir V. Vaitiekūno

Seimo temos buvo nagrinėjamos ne tik oficialiuose posėdžiuose (nuotraukose matomi pirmoje eilėje: konsulas dr. J. Žmuidzinas, LLK pirm. V. Sidzikauskas, VLIKo pirm. dr. A. Trimakas ir muz. A. Mikulskis)...

S. Dabkaus nuotrauka

būtina susilyginti su Didžiuoju Vilniaus Seimu (1905), tai kodėl gi jis negalėtų būti tokio ar didesnio masto, negu, pavyzdžiui, 1917 metų Petrapilio Seimas.

Bet tikrovė sudraudžia vaizduotę nuotokių įsibėgėjimu. Šiandien nuo namų atskirtoji lietuvių išeivija yra išsisklaidžiusi keletriopai plačiau, negu tada Rusijoje, tad ir susirinkti sąlygos kelerio-pai sunkesnės. Tik šiauriniame Amerikos žemyne gyvenantieji lietuviai galėjo būti maždaug patenkinamai šiame seime atstovaujami. Kitiems tenka apsiriboti ženkliniu atstovavimu.

O vistik beveik iš visų kraštų seime buvo bent po vieną gyvą atstovą, atvykusį tiesiogiai į šį seimą. Iš pačios toliausios Australijos, tiesa, atstovai buvo įgalioti Jungtinėse Valstybėse begyveną, bet vienas iš jų -- buvęs Australijos Lietuvių Bendruomenės pirmininkas, nors jau kuris metas Bostone, tačiau neatitrūkęs ir nuo Australijos pasilikusiųjų, o kitas -- išrinktas atstovu Australijos L.B. suvažiavime, kuriame jis pats tuo metu buvo ir ten galutinai įtvirtino savo "antrą pilietybę" Australijos Lietuvių Bendruomenėje. Panašiai tolimos Naujosios Zelandijos Lietuvių Bendruomenės atstovas šį pavasarį jau "nuleido inkarą" Chicagoje, bet vistik dar "šiltas zelandietis", eilę metų buvęs tenai bene pats energingiausias ir išradingiausias lietuvių veiklumo variklis.

Tiesa, iš Australijos buvo ir visai neseniai atvykęs bet netrukus grįžti žadąs "tikras australietis", kun. Vaseris. Tačiau šis seime buvo tik svečias -- stebėtojas, to krašto lietuvių bendruomenės vardu kalbėti negalintis ir negalėjęs būti įgaliotas, kadangi "kapelionų prieš bendruomenės organus vedamo šaltojo karo vadas"... O svečiai, pagal seimo statutą, čia turėjo "laikyti liežuvį už dantų". Svečiams žodis galėjo būti duodamas tik seimui kiekvienu atveju atskirai nutarus, klausyti jo, ar ne. (Ta griežta taisyklė, B. Nemickui pasiūlius, buvo sušvelninta: pavesta prezidiumui spręsti, kada kokiam svečiui leisti ar neleisti prabilti į seimą).

Taigi, atidėjus į šalį šio seimo pavadinimo žadinamą "apetitą" reikia įsisąmoninti, kad seimas neturėjo būti labai gausus. Iš viso jame galėjo būti tikrųjų pilnateisiųjų dalyvių ne daugiau kaip 93. Buvo, berods, 73, taigi visiškai geras kvorumas. Nors svarbiuosiuose sprendimuose keletas iš jų kažkodėl nedalyvavo. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės naują valdybą rinko 64 išverminieji. O išvermės čia šiek tiek reikėjo, kadangi vien baigiamasis popietinis darbo posėdis šeštadienį beveik be pertraukų truko kone aštuonias valandas...

Tai ką, -- gal dažnas, stebėjęs rengėjų garsinimus spaudoje, tars: -- iš viso to didelio debesio tik "kapa su dešimčia"? Maždaug kaip kokios vietinės

pranešimų metu) svečių buvo apie ketvertą kartų daugiau ir apie puspenktą šimto vietų salė buvo beveik pilna. Literatūros vakare buvo apie 500, bendrajame pobūvyje dar daugiau, sekmadienį pamaldose -- katedroje netilpo, o iškilmingame uždaromajame posėdyje-koncerte -- per pusantro tūkstančio. Taigi, jei kam tik skaičiai daro įspūdį, tai buvo ir to.

Žinoma, šių seimo dalyvių dauguma buvo iš Toronto ir kaimyninių vietovių. Bet juk panašus vaizdas būtų bet kurioje didesnėje lietuvių kolonijoje, kur toks seimas vykėtų. O jei kas galėtų

sukelti į vieną vietą kelias dešimtis tokių kolonijų, ir jei seimas vykėtų didžiame sporto aikštyne, jis tikriausiai turėtų kelias dešimtis tūkstančių svečių. Svečių -- jausmų ir įsitikinimų dalyvaujančių visiškai drauge su įgaliotais atstovais.

Taigi, seimo dalyviai-svečiai savo vaidmenį atliko. Jie buvo papildomieji visų lietuvių ženkliniai atstovai "gyvi dokumentai", liudiję, kokio platumo lietuvių visuomenės sluoksniai yra, jautrūs dalyviai viso to, kam šis seimas buvo susirinkęs.

Iš tikrųjų seimo vyksmas ir netilpo vien toje "kapoje su dešimčia" formaliai įgaliotųjų atstovų. Dalykų svarstymai sklido ir į posėdžių salės pakraščius, į jos prieangius, į valgyklas ir gal net į kitas įvairias pastoges mieste, kur atstovai ir svečiai jau be teisų skirtumo dalinosi nuomonėmis ir svarstė posėdžiuose lietus ar dar nelietus klausimus. Seimai - parlamentai daugelį dalykų lėmimams rengia ne tik oficialiuose posėdžiuose, bet ir vadinamuose kuluaruose. Ne kitaip vyko ir šis seimas.

Beje, dėl tų kuluarų. Tai prancūziškas daiktavardis, paeinąs iš veiksmožio couler (tariamas maždaug kaip kūlė, or teiškia -- tekėti). Tas daiktavardis, jei vartojamas moteriškos giminės forma (couloire), reiškia lataką, įtaisą skysčiui nutekėti, o jei vyriškos giminės forma (couloir, abiem atvejais tariama kiliuara), tai reiškia vietą šalia didesnės patalpos (salės), į kurią ar per kurią žmonės iš didesnės patalpos išsiskirsto, išsivaikščioja, "nuteka". Ten posėdžių dalyviai bei žiūrovai - klausovai paprastai ir savo nuomones, įspūdžiams, pastaboms leidžia "nutekėti", atvėsti, išsiryškin-

ti, net persiformuoti. Taigi, kas vyksta tuose "latakuose" šalia posėdžių patalpų, dažnai esti svarbu, o jei ir ne lemiamai svarbu, tai bent įdomu.

Šio seimo turėtose patalpose nėra visiškai tokių šalutinių patalpų -- kuluarų, kaip parlamentuose ar ištaigingesniuose teatruose. Tad diskusijų "nutekėjimai" pertraukų metu daugiausia vyko salės prieangiu, valgykloje, net automobilių kieme, o dau-

... bet ir vadinamuose kuluaruose (V. Sidzikauskas ir dr. Br. Nemickas).

S. Dabkaus nuotrauka

giausia pačios posėdžių salės pakraščiuose, žodžiu sakant, visokiuose seimo pašaliuose.

Seimo protokoluose užrašyti esminiai duomenys apie seimo darbus jau viešai pranešti. Tad ateina eilė ir neprotokoluotiems ir būdingesniesiems bruožams iš seimo pašalių. Tai yra šent ten žybjiojusios mintys, pastabos, samprotavimai, kurių netvarkė joks prezidiumas, ir kurie nere-tai nuklydo už oficialios seimo dienotvarkės ribų.

LIETUVOS KANKLIŲ AIDAI

Dar rinkoje nepasirodžius 'Lietuvos Kanklės' plokštelėi, ją jau parodytas susidomėjimas prašoko visas jos kūrėjų viltis. Tai be galo būdingas ir reikšmingas mūsų lietuviškame gyvenime reiškinys, prie kurio ne kartą dar teks sugrįžti. Tačiau jau dabar galime drąsiai pasakyti, kad 8 Clevelando mergaičių kanklių būrelis, vadovaujamas Onos Mikulskienės, atsiėkė tai, ko pradžioje pačios nesitikėjo.

Amerikiečių plokštelėlių leidykla išleido šį lietuvių kūrinių, kaip retenybę pasaulio folklorinės muzikos rinkoje. Gi pati išleidimo idėja gimė Clevelando Vysk. Valančiaus lituanistinėje mokykloje, kur šalia kitų, veikė ir kanklininkų būrelis. Tėvų komitetas įdėjo daug darbo ir pastangų, kad ta plokštelė išsvstų pasaulį. Daug gražių valandų įdėjo tam darbui ir kanklininkės su savo vadove.

Tam gražiam lietuviškam darbui jau uždėtas vainikas. Plokštelė Clevelando visuomenei buvo pristatyta per Tėvynės Garsų radio programą rugsėjo 6 d. Ta plokštelė buvo gražiai paminėta LB I apylinkės dešimtmečio minėjime. Iškilmingas tų plokštelėlių įteikimas kanklininkėms įvyko rugsėjo 8 d., Lietuvių salėje, kur buvo pietums pavaišinti su plokštelė ir jų autorėmis supažindinta visuomenė.

Savo laiku, kuriant Vysk. Valančiaus Lituanistinę mokyklą, kanklininkų būrelį, kankles jau paaukojo nuoširdus lietuviškų reikalų rėmėjas plk. Juozas Mull-Muliolis. Tą reikalą, daugelio rinklių eilėje, jis būtų ir primiršęs. Tačiau plokš-

telės "įšventinimo" iškilmės jis nebuvo pamirštas. Sekančią dieną, paskambinęs į redakciją, Juozas Mull-Muliolis prisipažino buvęs sujaudintas iki ašarų ne tik gražių prisiminimų, bet ir kanklininkų laimėjimais. Ką mūsų jaunosios kanklininkės laimėjo Lietuvai, galima spręsti jau iš to, kad ta plokštelė su lietuviška kanklių muzika skambės pasaulio radiofonuose, bus naudojama, kaip ypatingai originali folklorinė muzika muziejuose ir muzikos institutuose.

Kad suprasti, kaip ta plokštelė atrodo ir kaip ji skamba, ką ji skelbia pasauliui, reikia su ja susipažinti.

"Lietuvos Kanklės" -- tai vienas iš Lietuvos propagandos estafetės narių, įsijungias įkandin Barbaros Armonienės ir Algirdo Nasvyčio knygai "Palik ašaras Maskvoj". Tai mūsų tų kultūrinių ir propagandinių darbų vaisius, kurie vykdomi ne palaidai, o turint

prieš akis aiškų tikslą, kaip pareiškė Juozas Stempužis, Vysk. Valančiaus Lituanistinės Mokyklos vedėjas. Tai kultūrinio darbo vaisius, nereikalingas reklamos ir klientūros prievartavimo. Klientūra pati ieško ir laukia tokių kūrinių. Tai vaisius aiškaus, apgalvoto ir kalkuliavimo tikslo.

Prie to darbo yra prisidėję eilė žmonių. Šalia kanklininkų ir jų vadovės Onos Mikulskienės, daug darbo yra įdėjęs muzikas Alfonsas Mikulskis, mokyklos tėvų komitetas su dr. M. Vaitėnu priešaky praeitų metų ir Vytutu Staškevičium šiu metų kadencijoj. Vytautas Staškevičius buvo ir tebėra visų plokštelės administracinių darbų įgyvendintojas ir vykdytojas.

Kaip ten bebūtų, kuklūs mūsų kanklininkų pirštai sujūdino kanklių stygas. Ir taip sklinda Lietuvos vardas, pavergtos tautos balsas, švelnios, ramios, bet kartu ir gilios kultūrinės dvasios muzikos garsais.

Juozas Mull-Muliolis su dėkingumu priima Vysk. Valančiaus lituanistinės mokyklos plokštelę "Lietuvos kanklės". Iš kairės: mokyklos Tėvų komiteto narė p. Kazėnienė, pirm. V. Staškevičius, I apyl. pirm. F. Eidintas ir J. Mull-Muliolis. V. Plidžinskio nuotrauka

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAI

Clevelande

Rugsėjo 7 d. paminėjus LB Clevelando I Apylinkės veiklos dešimtmetį, sekmadienį, rugsėjo 8 d. -- dieną, kada Lietuvoje būdavo iškilmingai ta šventė švenčiama, Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje ir salėje, sumą atlaikant svečiui iš Romos, dalyvavusiam Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seime Toronte, prelatui Vytautui Balčiūnui. Prelatas pasakė ir specialų I Apylinkės ir JAV Bendruomenei pritaikintą pamokslą, kuris buvo visuomeniškai tikslus ir nuoširdus.

Pamaldų metu giedojo viešnia iš tolimos Australijos -- solistė Genovaitė Vasiliauskienė ir mūsų vietiniai solistai Vyt. Matulionis ir Fab. Kaminskas.

Iš prelado pamokslu paaiškėjo, kad jis yra taip pat didelis šalininkas idėjos, kad Bendruomenė pasiima minėti Tautos Šventę, kuri buvo reikšminga ir prasminga tautine švente Nepr. Lietuvoje.

Kaip žinoma, ta šventė supuola su Šv. P. Marijos gimimo diena, su Vytauto Didžiojo vainikavimo sumanymu -- ir tą dieną Bendruomenė įveda savo metinę šventę, kurioje kasmet bus įvertinami Bendruomenės darbai ir padėta naujos pastangos, pasinaudojant tos šventės įkvėpimu, daugiau ir daugiau dirbti savo tėvynės Lietuvos išlaisvinimui.

Pamaldų metu su savo vėliavomis dalyvavo Karių Ramovės skyrius, Clevelando Lietuvių Jūrių Skautų Vietininkija ir Pilėnų Skautų Tuntas.

MINĖJIMAS

Po pamaldų parapijos salėje adv. Julius Smetona pasakė šventei pritaikintą kalbą, sklandžiomis mintimis nurodant, kodėl mes privalome dirbti savo tautos ateitį, savo tėvynės išlaisvinimui.

Labai vaizdingai J. Smetona nušvietė Vytauto Didžiojo pastangas tautos ateitį, nes, kaip kalbėtojas sakė, Vytautas Didysis rengėsi karūnuotis Lietuvos karalium ne savo garbei, bet Lietuvos ateitį, pastatant ją kitų didžiųjų Europos valstybių gretose.

Tautos šventės programai vadovavo I apylinkės pirmininkas F. Eidimtas.

Minėjimo dalyviams buvo pristatyti svečiai prelatas V. Balčiūnas ir solistė p. G. Vasiliauskienė.

Didžiai reikšmingas buvo prelatas V. Balčiūno pareiškimas, kad Clevelandui atiteko Pasaulio Lietuvių Bendruomenės vairs --

nes Toronto suvažiavime keturi clevelandiečiai -- Alfonsas Mikulskis, Dr. Algirdas Nasvytis, Stasys Barzdukas ir Vytautas Kamantas -- išrinkti į valdybą, ir prie jų dar žinomas patriotas lietuvis Juozas J. Bachunas iš Tabor Farm, Mich. Clevelandas tapo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės centru penkeriems metams.

Muz. A. Mikulskis padarė pranešimą apie Pasaulio Lietuvių seimą Toronte, kur buvo suvažiavę atstovai iš 12 valstybių.

Programą pradedant, Čiurlionio Ansamblys sugiedojo Lietuvos Himną ir maldą.

(KSK)

Bostone

Geru sutapimu rugsėjo 8 d. šiame buvo sekmadienis. Neruduo, o dar šilta ir maloni vasaros diena. Tą dieną, pagal įsitaisėjusį paprotį, ALT S-gos Bostono sk., vadovaujamas pirm. Ant. Matijoškos, Bostone surengė Tautos Šventę, kurios iškilnėse buvo paminėta ir karaliaus Mindaugo 700 metų mirties sukaktis.

Šventė prasidėjo 10 val. ryto pamaldom Šv. Petro liet. parapijos bažnyčioj. Šv. Mišias atnašavo, o taip pat Vaižgantinės dvasios pamokslą pasakė Tėvas Liauba, OFM. Bažnyčia buvo apypilnė. Komp. Jr. Kačinskio vadovaujamas choras darniai giedoj mišias, prie to dar prijungdamas giesmę Dievas mūsų prieglauda ir stiprybė, o taip pat Lietuvos himną. Solistas Ben. Povilavičius pagiedojo Sveika, Marija. Bažnyčioj su savo vėliavom dalyvavo iet. jaunimo organizacijos.

Iškilnės prasidėjo 3 val. po pietų Amerikos Lietuvių Piliečių naujojo salė. Ir čia susirinko gausus būrys Bostono lietuvių. Iškilnėms vadovavo Ant. Matijoška. Šventėj su savo vėliavom dalyvavo ateitininkai, neolitučiai, žemės ir jūrų skautai, o taip pat skautai akademikai. Susitikimo minute buvo pagerbti kovotojai dėl Lietuvos laisvės. Jautri invokacijos žodį tarė Bostone viešs Tėvas Vaišnys, S.J. Pagrindinę kalbą pasakė iš New Yorko atvykęs vicekonsulas Anicetas Simutis. Kiek ilgiau stabterėjęs prie karaliaus Mindaugo ir Vytauto Didžiojo darbų bei žygių, davęs apie tuos Lietuvos valdovus įdomių samprotavimų, konsulas Simutis atsisgrįžo į mūsų dienas ir mūsų uždavinius, iškeldamas vieningo lietuvių fronto reikalingumą kovoj dėl tautos laisvės, šventės dalyviai konsulo Simučio kalbą palydėjo nuoširdžiais plojimais.

Bostone reziduojančio Lietuvos Garbės konsulo Ant. O. Shallnos vardu šventės rengėjus ir dalyvius jautrių žodžių pasveikino p. Z. Shallnienė.

Meninę šventės programą atliko jauna solistė N. Miller, akompanuojama komp. Jul. Gaidelio, O. Ivaškiienės vadovaujami jaunieji šokėjai ir patriotinės poezijos deklamuotojai ir Bostono Lietuvių Mišrus choras, kurios vadovas yra komp. Jul. Gaidelis.

Po meninės programos, kuri neilgai truko, buvo šokiai ir vaidės. Mechanizuota muzika šventę aprūpino tėvas ir broliai Tamošaičiai.

Tautos Šventę Bostone tenka laikyti gražiai pasisekusia. Galima buvo pasigesti tik originalio ir šventei pritaikyto scenos papuošimo. Ant. Matijoška ir jo vad. ALT S-gos Bostono sk. valdyba už šventės surengimą nusipelnė bostoniečių dėkingumo. Iškro ta švente pradėjom naują kultūrinių parengimų sezoną Bostone.

K.L.

PAIEŠKOMI

AMBROZE, Stanley iš Žvyrių km., Raseinių ap., gyvenęs 1910 Hamilton Ave., Cleveland, Ohio. BALICKAS, Vladas, Jurgio sūnus, gimęs Lietuvoje, gyvenęs gal Scranton, Pa. BUIZIUS, Kazimieras, iš Surgėnų dvaro, Kauno ap. ČEPINSKAITĖ, Elena, iš Dargaičių km., Pašvitinio val., Šiaulių ap. DRUSKIS, Matas, Alekso sū-

New Yorko vyrų oktetas rugsėjo 8 d. pradėjo 1963-64 m. sezoną. Pirmasis oktetas pasirodymas buo Hartforde rugsėjo 28 d., šeštadienį. Koncertą rengia Lietuvių Skautų Brolijos Atlanto Rajono Vadija. Iš kairės: Romas Kezys (okteto reikalų vedėjas), Vytautas Alksninis, Kęstutis Simanavičius, Alfonsas Ilgutis, Juozas Nakutavičius, Leonardas Ralys, Vytautas Aukštikalnis ir Vytautas Daugirdas. Prie piano -- muz. Aleksas Mrozinskas -- oktetu vadovas.

nus, ir jo vaikai Adelė, Jonas ir Juozas, gyveno Worcester, Mass. GRISKEVIČIUTĖ - BURŽINSKIENĖ, Ona, Jurgio ir Marijos dukrė, iš Žaslių m., gyveno Philadelphiaje.

JANAITYTĖ - ČERBAUSKIENĖ, Stasė, Adomo dukrė, vyras Aleksandras, vaikai Antanas, Stanislovas, ir Zosė, gyveno Philadelphiaje.

JUŠKA, Adolfas ir Boleslovas, ir JUŠKAITĖS, Angelė, Bronė, Felė, Olesė ir Verutė, Jurgio ir Onos Juškų vaikai, gimę ir augę Nainiškių kaime, Miežiškių parap., Panevėžio val.

KLEVENSKYTĖ - VILČIAUSKIENĖ, Petrė, gyveno Boston, Mass. MARCINKAITĖ, tyrs seserys,

vienos vyro pavardė NOWOZILSKIS, gyveno Chicagoje. NOWOZILSKIENĖ - MARCINKAITĖ, ir jos 2 seserys, gyveno Chicagoje.

PIVORIŪNAS, Kazimieras, Simono sūnus, gim. Karalyčios km., Tverėčiaus val., Švenčionių ap.

SLIVINSKAS, Kazimieras, Jeronimo sūnus, gyveno Dorchester, Mass.

SURVILAITĖ - MAČINSKIENĖ Marijona, Vinco dukrė, gyveno Philadelphiaje.

TITENIS, Pranas, ir šeima, iš Kalvelių km., Leliūnų parap.

TRUČINSKAS, Elena, Stasys, Tomas, ir Vladas, iš Griežiškių vienk., Šiupulių parap., Šiaulių ap.

UNDRIAUSKAITĖ - SKESONINĖ, Ona, Justo dukrė, gyveno Philadelphiaje.

VAICEKONIS, Pranas, Povilo sūnus, gimęs 1925 m. Vaškų apylinkėje, Biržų apsk.

VIZGANDIS, Petras, iš Kalčių km. Ylakių val., Mažeikių apsk.

VOLSKIS, Mataušas, gimęs Ariogalos val., gyvenęs Grajauskų kaime, ir jo sūnus Jonas.

ZABLESKAS, Jonas ir Juozas, Kristijono sūnūs, kilę nuo Marijampolės.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiiepti:

Consulate General of Lithuania, 41 West 82nd St., New York, N.Y., 10024.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. ANTIQUE. Four Roses 86 proof
Str. Burb. Whiskey 5th \$3.98

2. BARNETT Prancūziškas konjakas 5th \$4.98

3. KRON BRANNVIN AQUAVIT
švediška 5th \$3.98

4. Import. 6 metų CANADIAN
WHISKEY 5th \$3.98

5. NAPOLEON FRENCH BRANDY 5th \$3.35

6. METAXA. Graikų brandy, 90 proof 5th \$5.75

7. VAT 69 SCOTCH Whiskey 5th \$4.98

8. BORDEAUX French vine 5th \$0.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

KAI RUSAI ATEINA

(ISTRAUKA IŠ KNYGOS "WENN DIE RUSSEN KOMMEN")

ROBERT RAID

(17)

Mūsų tarnautojai ne visi buvo susirinkę. Roogo pareikalavimu Tamm ir Kliaudija bandė pasiekti ir tuos, kurie telefonu buvo neprišaukiami. Nežiūrint to, vistik keletu trūko. Kiekvieną atidžiai apžiūriu -- rezultatai tie patys, kokių ir buvo galima tikėtis. Estų tarpe matėsi džiaugsmingas susijaudinimas, kurį vos įstengė nuslėpti. Kai kurie estų komjaunuoliai atrodė nervingi ir netikri. Rusai buvo tylūs ir užsikirtę. Nežiūrint, kad jie ligi paskutinio momento tai viena, tai kita įsakymą išleido, vis tik jie bandė sudaryti įspūdį, lyg jie būtų nesuinteresuoti ir esama padėtimi tikri. Tačiau nežiūrint to, jų rankų judesiai išdavė jų netikrumą ir baime.

Į kabinetą įėjo Roogas, Hoffas ir Valentinas. Roogas sustoja ir atsisloji:

— Žmonės, dabar pasiklausykite. Vokiečiai mus užpuolė ir esame karo padėtyje. Nors kova gali būti baisiai sunki, mes vistik išeisim laimėtojais! Sunaikins raudonoji armija fašistines gaujas! Mes patys turime viską daryti, kad pergalė būtų mūsų pusėje! Atsiminkite ir gerai įsidėmėkite -- vokiečiai negali ir niekad neįstengs įžengti į estų žemę! Niekad čia nepasirodys naciai! -- Tada jis apžvelgia visus. -- Turite ką nors pasakyti? Palengva atsistoja Hoffas.

— Vokiški naciški šunes niekad Estijos nepasieks! Bet mūsų tarpe yra išdavikiškų gaivalų, kurie tiki hitlerinio fašizmo pergale. Tokius mes sutraiskinsime, draugai! Jokios malonės ir pasigailėjimo išdavikams ir sabotuotojams! Nacionalistinis ir buržujinis elementas -- tie Hitlerio agentai bus išaiškinti ir sunaikinti! Jeigu kas iš jūsų pastebės sabotazinių ženklų arba priešvalstybinių iš-

sišokimų, draugai -- praneškite man arba draugui Valentiniui. Arba draugui Roogui. Mes vis tiek laimėsime! Tegyvuoja mūsų didysis vadas draugas Juozas Visario-novičius Stalinas...

Roogas visas nuraudęs atsistoja.
— Norėtų kas nors daugiau pasisakyti? Mes tylime.
Roogas vėl atsistoja.
— Dabar galite eiti namo. Hoffas ir Valentinas pasilieka.

Išiname. Rusai pasilieka. Aš suku tiesiai į miestą -- šiandien turiu tiek daug atlikti!

★

1941 m. birželio 24 d. rusai išleido įsakymą kovai su vokiečių desantininkais ir estų partizanais sudaryti naikinamuosius batalionus, kurie gavo absoliučias teises žudyti, suimti, kankinti kiekvieną, kas jų nuožiuma būtų įartinas ar pavojingas. Tie batalionai buvo 200 vyrų stiprumo kiekvienas ir kruvinai terorizavo Estiją ligi vokiečiams ją užimant. Reikia atsiminti, kad vokiečiai Lietuvą užėmė per dvi - tris dienas, ir todėl rusai mūsų krašte tiek nuostolių nespėjo padaryti, kiek jų padarė Estijoje. Šitą vokiečių žygį per Lietuvą pagreitino lietuviai aktyvistai, kurie praktiškai visą kraštą išvalė ir vokiečiams formaliai beliko tik per Lietuvą peržygiuoti. Lietuva buvo jau birželio 25 d. vokiečių užimta, tuo tarpu vokiečiai Estijos sieną pasiekė tik 1941 m. liepos 7 d., o Tallinnas užimtas tik rugpjūčio 28 d. Vadinasi, rusai Estijoje siautėjo daugiau negu du mėnesius po to, kai buvo užimta Lietuva. Per tą laiką rusai dar spėjo Estijoje ir mobilizaciją praveisti, kas irgi estams labai daug kainavo, neskaitytų jų aukų, kurios krito persekiojimo ir keršto įkarštyje nuo NKVD ir naikinamųjų batalionų. (Vert.)

Herberto kabinete buvo ramiausia. Čia bent galėjai šiek tiek pasikalbėti atvirai nestebimas ir nenuklausomas.

— Kaip su Heino, Robertai? Ar jis irgi imamųjų skaičiuje?

— Ačiū Dievui dar ne, Herbertai. Į kariuomenę pašaukti tuo tarpu tik 1920, 1921 ir 1922 m. gimimo. Heino gimęs 1924.

— Ir vėl nuleidžiamas estiškas kraujas! Bet juk rusai visais laikais tą patį darė! Net ir caro laikais pašauktieji karo tarnybon estai turėjo atitarnauti Sibire arba Kaukaze. Joks estas negalėjo Estijoje tarnauti. O iš pašauktųjų labai retas namo sugrįždavo.

— Suprantama. Už tat kaukaziečiai ir turkmenai buvo atkeliami į Pabaltijį. Visą laiką toji pati politika. — Robertas nervingai pereina per kambarį. — Sakyk tu man, po velnių: nors imk ir stauk pagalvojęs, kad šiandien, liepos 2 d. mūsų jaunuoliai turi išvykti į rusų karinę tarnybą, kai tuo tarpu vokiečiai jau birželio 24 d. buvo Kaune, 26 dieną Vilniuje ir Daugpily, o šiandien jau prie Rygos!

— Iš tiesu, tragiška, Herbertai! Tarp kita ko Rygą šiandien vokiečiai užėmė. Mūsų kaimynai latviai ir lietuviai vis tik laimingesni. Nei Lietuvoje, nei Latvijoje rusai negalėjo praveisti mobilizacijos, o pas mus trijų metų jaunuoliai pakeliui į Rusiją.

— Ir seks dar eilė emimų, jeigu vokiečiai nepasiskubins. Be to, atsimink, kaip siautėja ir viską kruvinai naikina tie naikinamieji batalionai!

★

Helė priekaištingai pasižiūri į mane:
— Jau du kartus teiravosi tavęs viršininkas, Raidai!
— Tikrai? Jis -- vienas?
— Aš nežinau.

Pasibeldęs įeinu pas Roogą. Jis stovi prie lango, vilkėdamas mėlyną kombinzoną. Ant rankovės prisiūtas raudonas kaspinas. Tai naikinamojo batalijono uniforma.

— Pastaruoju metu pradėti vėlintis, Raidai!

— Labai atsiprašau, drauge Roogai, bet kasdien komisarijate dirbau iki 2 valandos nakties. Ir aš reikalingas poilsio.

Roogas tik patraukia pečiais.

— Karas, Raidai. Nuo dabar tau teks vadovauti visai įstaigai. Tavo ankstyvesnį darbą perima Helė. Man pačiam teks dažniau išvykti -- kaip matai, priklausau naikinamajam batalijonui.

Jo veidu perbėga piktas šypsny.

— Kaip partijos narys, ir Hoffas, aišku, priklauso N. B. (naikinimo batalijonui), bet aš netikiu, kad jam teks išvykti ir stoti į kautynes. Miško broliai prakeiktai atsparūs -- juk jie irgi šaudo! Visas kraštas knibždėte knibžda miško broliais, Raidai! Nieko, mes juos išrūksime! Skaitei šios dienos laikraštį Raidai?

— Dar nespėjau, drauge Roogai.

"Aukso žąsis" filmavimo metu: St. Pilka, E. Dauguvietytė, K. Vasiliauskas, V. Sabalys (nuošaliojų rūmų salė į šoną: Admirolas, Teodora, Fortunatas ir pilies daktaras).

'AUKSO ŽĄSIS' EKRANE

Dar ne visai. Dar ne ekrane, bet jau "už didžiųjų vargų, už didžiųjų rūpestėlių", kaip rašo režisierė ir tos idėjos siela Birutė Pūkelevičiūtė.

"Koks buvo darbas -- tasai mūsų filmo sukimas, manau, tikrai tas gali įsivaizduoti, kuris kartu tą "maidūną" suko. Dirbom po 17-18 valandų."

Bet menui ir aiškiam tikslui pasižventusių žmonių nuotaikos ir entuziazmas neturi ribų ir neįsivaizduoti, koldarbas neįgauna formų, kurių buvo siekiama ir kurioms tiek pasižvesta.

B. Pūkelevičiūtė toliau rašo: "Aktorių nuotaika, entuziazmas -- buvo nepaprastai puikus. Tai nė sapne nesapnavau. Net ir vyresni kolegos, kurių kiek prisibijojau, buvo tokie draugiški, kad greitai tarpusavyje susibičiuliavom, jog sunku buvo išsiskirti."

O visa tai dar tik darbo pradžia. Liko filmo montavimas. Turėta 1125 scenos. Jas dabar reikia karpyti, rūšiuoti, taisyti klaidas. Reikia ieškoti visumos, ritmo, vienybės. Ateina dar sinchronizavimas, muzika, garsų efektai. Jau slėgia ir finansinės bėdos...

Kol darbas nebaigtas, režisierė daugiau apie filmą žodžiais šykšti. Ir suprantama. Užsimontas darbas, kuris vykdomas ir kuriamas ne žodžiais, svarbu, kad užteko pakankamai jėgos ir darnaus bendradarbiavimo tokiame uždaviniui įpusėti. Įpusėti pasigėrėtinos talkos dėka. O talka sugūžėjo iš viso kontinento: Sta-

Svarstant apšvietimo problemas: R. Veselka, R. Simaniūškis, R. Bukauskas.

sys Pilka, Zita Kevalaitytė, Alg. Dikinis, Viltis Vaičiūnaitė, Leonas Barauskas, Kazys Veselka iš Chicago, Kazys Vasiliauskas iš New Yorko, Elena Dauguvietytė iš Hamiltono, Vytautas Sabalys, Vincas Skaisgiris, Ričardas Simaniūškis, Dalia Sibitytė, Rūta Bartuškaitė iš Montrealio. Dekoracijos Romo Bukausko (Montrealis), kostiumai Kazio Veselkos (Chicago), choreografija Aldonos Valeišaitės (Chicago), muzika Zigmo Lapino (Montrealis), grimas ir perukai Stasio Ilgūno (Rochesteris). Režisūros padėjėjas Vaclovas Kerbelis (Montrealis).

Ir visa ši grupė ne Hollywoodo sąlygose gyvena. Gyvena kaip bendrabutyje, paaukoję savo atostogas, dar gi darbo laiką, lėšas ir t.t. Bet gal tai juos ir sujungė į gražų, darnų vienetą, kuriam laikui atskirtą nuo pasaulio.

Studija buvo įrengta Montrealio Aušros Vartų parapijoje. Be klebono T. Pečio pagalbos darbas būtų neįmanoma atlikti. Dviem savaitėm gi čia turėta ir rūbinė ir rekvizito kambariai...

Mūsų scenos darbuotojų pasiaukojimas ir meilė savo pašaukimui ir lietuviškojo žodžio puoselėjimui galės būti įvertinta po tos sunkios, bet ir pavyzdinės talkos užbaigtųjų ir kai Birutė Pūkelevičiūtė su savo kolegomis galės pasakyti: "padarėm, ko siekėm ir ką galėjom. 'Aukso žąsis' dabar jūsų, mieli žiūrovai!"

Skaityk ir platink
DIRVĄ

LIUDAS GIRA SU DŪDELE IR BE DŪDELĖS

ST. JARAS

B. Raila paprotestavo (Dirvos 93 nr.) dėl St. Santvaro sušvelnintų spalvų (Dirvos 88 nr.), piešiant Liudo Geros gyvenimo ir kūrybos portretą.

Su proteste pateiktomis pastabomis tenka sutikti: Gira mums buvo pristatytas labai jau dailiai sušukuotu bei papudruotu. Žinant, kad Gira buvo "kaltnuotas", atrodo, kad, jo link einant, reikėjo nešti aštraus plauko šepetį. Bet taip jau išėjo, kad poetas Santvaras į poetą Girą pažūrėjo poetiškai. Portretas išėjo neišbaigtas, neatpažįstamas. Ir apskritai, ar reikėjo jį mums rodyti? Atrodo, kad minėjimui ir progos nebuvo?

Kai taip atsitiko, jog Geros portretas prieš mus išstatytas, sunku pro jį praeiti nepadėjus paraviuose surankiotų stagarų puokštės.

Vargu kitas kuris mūsų rašto žmonių yra daręs tokius trigubus ir keturgubus "saltus", kokius Liudas Gira savo gyvenime įvykdė. Pažinusieji iš aščiau saltomortalistą, jo šuolius, keisčiausius apsiverkimus aiškino noru pagarsėti, įkopti į vadovaujantį postą, lengvai įsigyti garbės ir pinigų. Visa tai arti tiesos. Dėl šių vertybių Gira buvo pasiruošęs kopti į bet kieno ir bet kur pastatytą bokštą, kad tik plačiau aidėtų vardas, jo komandos.

Girai sekėsi vaikščioti jo paties vyta ir nutempta virve. Jei kada ir nusirisdavo žemėn, -- pažintys, seni draugai padėdavo atsikelti bei atsitiesti.

Bet taip jau įvyko, kad, persirites per 50 metų amžiaus slenkstį, Gira pamatė: jo ekvilibristika tampa niekam nebeįdomi, smalsių stebėtojų nebeatiranda, platesnė scenon išėjimai vis labiau užsiveria. Dėl to Gira ėmė širkti, verstis kalambūrais, prieš draugus ir valdžios žmones nukreiptom intrigėlėm, gandeliais, anekdotėliis, pranašystėmis, didesnių ir mažesnių piniginių paskolų medžioklėmis.

Į Geros naują "talentą" įsispitrėjo Maskvos agentėliai Lietuvoje, Sovietų pasiumintybė Kaune. Prasidėjo gundymas...

Pradžiai buvo mestas sovietinės gamybos -- kultūrinio bendravimo ir bendradarbiavimo -- šniūtras. Gira vikriai ir noriai čiupo jo galą. Sovietinio virvagilio laikėsi įsitvėręs, kol užmerkė akis.

Šios istorijos apie poeto užsismaugimą gal ir užtektų, jei St. Santvaras mums nebūtų papasakojęs apie kitą Geros įvykdytą "saltomortalę". Prieš mirtį Gira pasikvietęs kunigą -- atlikęs išpažintį ir prašęs palaidoti su bažnytinėm apeigom. Santvaro išaiškinimu -- šis "salto" esąs Geros grįžimas "į savotėvų tikėjimą ir tautą".

Ir čia prasideda kita istorija, istorija su daugybe klausukų ir šauktukų.

Žinant daugiau ar mažiau Geros nueitą kelią, atrodo, kad prie kunigo ausies atlikta išpažintis dar nėra joks "pasas" Girai grįžti arba jį grąžinti į tautą.

Su lietuvių tauta Gira išsiskyrė sunkiausiomis jai dienomis. Išsiskyrė laisvoriškai, nė kieno neverčiamas. Atsiskyrė šlykš-

čiai: apspiaudė savo kraujo brolius, išjuokė kilniausius tautinius nusiteikimus, suniekino lietuvių išgyventas laisvės dienas.

Susidėjęs su lietuvių laisvės priešu, broliams grasino:

"Mes apkaltinsim ir teisim, ir nubausim mes.
Nuo šventos mūsų keršto teisės
Nieks neatsimes.
Ir tėvynės mūsų judošiam
Jau bausmė arti!
Tokį teismą jiems suruošim,
Kokio jie verti!"

Stovėdamas prie ano pasaulio slenkščio, Gira lietuvių tautai išpažinties nepadarė. Atrodo, kad tam ir kelių neieškojo.

Gali dar būti spėjimas -- gal tautai skirtą savo išpažintį Gira atliko popierėlyje? Bet... koltautai toks "dokumentas" nėra žinomas, kodylai ir krapijos neatve-

Vilniaus miesto komendantūra 1918 metais: 1. komendantas Liudas Gira, 2. komendanto padėjėjas gen. št. plk. lt. K. Škirpa ir 3. adjutantas kpt. Gužas.

ria Girai kelių grįžti į tautą. Kaip Geros, taip ir kitų pašlamėkų atveju, ištarmė priklauso išsilaisvinusiai tautai.

Atsimenu faktą iš pirmojo bolševikmečio: kai lietuviai patyrė apie Geros žieduotuves su okupantu, nuo jo, kaip asmens, taip ir kūrybos kraičio, lietuviai nusikreipė paniekinančiai. O kiek Girai buvo pasiūta prakeikimą skelbiančių laiškų! Kiek žinau, ir šiandieji nėra jokių ženklų Lietuvoje, kad anas Girai rodytas boikotas būtų atšauktas.

Lietuvių nusiteikimus gerai žino okupantas ir jo sėbrai. Garbystdami "liaudies poetą" bei spalvindami jo "blūdo" dienas, Geros bendražygiai vis pririečia: "Geros kelyje buvo gilių ideologinių prieštaravimų ir klaidžiojimų", "Gira ėjo vingiuotą ir pilną prieštaravimų kelią", "Geros iktarybiniam kūrybos laikotarpiui būdingas nuolatinis blaškymasis".

Blaškymosi būta tikrai didelio. Gimė 1886 m. (ne 1884 m.), išlaikęs egzaminus vaistinininko padėjėjo vietai užimti, pasuko kunigų seminarijon. Iš seminarijos nuėjo teatrines vaidybos mokyklis, rašė eiles, išspausdino poezijos rinkinius, dirbo laikraštinininko darbu, redagavo literatūros almanachus, antologijas.

1918 m. Gira įeina į slaptą Vilniaus lietuvių suorganizuotą Krašto Apsaugos komisiją. Metų pabaigoj tampa Vilniaus komendantu. Bolševikinėms gaujoms (1919 m.) veržiantis į Vilnių, komendantūra keliasi į Kauną, o Gira užsibūva Vilniuje ir su kitais lietuvių veikėjais patenka raudoniesiems į nagus. Bolševikams atidavus lietuvių valdžios suimtus komunistėlius, raudonieji lietuviams grąžino Girą ir kitus imtinus. (Iš LŠS leidinio "1928 m. Vasario 16".)

Be poezijos rašymo, Gira bandė laimės ir politikoje. Pašunuodegavęs vienai partijai -- metėsi prie kitos, grįžo atgal ir vėl atšoko. Gira šuoliavo... įsijungęs į valstybinį valdžios aparatą, rašė proginius eilėraščius, liaupses, kritikos straipsnius. Susižavėjęs italų fašizmu, parašė poemą Italia nuova.

Už fašizmo išskėlimą poemoje bei kitus Geros "griekus" užsiuto Kauno kultūrbolševikėliai. Prasidėjo Geros plukdymas visokio gylio srutose. Iš lūpų į lūpas kursavo būtos ir nebūtos Geros nuodėmės, sklido apkalbos, šeimyninio gyvenimo sutirštinti epizodėliai.

Atsimenu vienoje kompanijoje A. Venclovos ir P. Cvirkos pasakojimą. Jie teigė bolševikinuose raštuose suradę jamžintą Geros charakteristiką. Joje Gira vaizduojamas komendantavimo Vilniuje metu. Už bato aulo komendantas nešiojęs būžną. Sumintus ir komendantūron atvarytus Vilniaus komunistėlius, lenkų legionininkus Gira skalbęs be pasigailėjimo. Bizūno niekam neperleisdavęs. Jis vienas ir be liudininkų išplakdavęs imtinus. Egzekucijos buvusios nutraukiamos tik tada, kai Gira kartu su sumintuoju imdavę verkti. Tuose "raštuose" Gira esąs pramintas "liaudies kraujo siurbėle".

Yra ar nėra tokia Geros asmens charakteristika, skalbė ar neskalbė būžnų komunistėlius, tai nėra taip svarbu. Būdinga tik tai, kad Geros "poezijoje" yra apšiai eilučių, rodančių, jog Geros viduje būta keršto "variklio su degikliu".

Kad Gira yra vedęs komendantūroje "mūšius", gal ir netokių baisius, kaip Venclova su Cvirka atpasakojo, rodo šis epizodėlis.

Kai vienais metais Kaune vyko Vyčio Kryžiaus ordono kavaliarių suvažiavimas ir po vakarinių apeigų iš Karo Muziejaus sodelio skirstėsi ordono nešiojai ir žiūrovai, eidami su vienu rašytoju ministerių kabineto link, netikėtai nosim susidūrė su Gira, švarko atlape įsiseigusiu Vyčio Kryžiaus ordono juostelę.

"Liuduži, kur tu čia dabar: tavo korporacija žuvusius gerbia, o pats aplinkui bindzinėji". -- rašytojas juokaudamas užpuolė Girą.

"Matai... matai... istorijos ilgos... visų gatvė ir neišpasakosi", -- atsikirto Liuduži.

Rašytojas pabrūkė pirštais po Geros švarko atlapu ir paviršium išvertė Geros užmaskuotą Vyčio Kryžių. Giružis pasijuto nejaukiai. Tada rašytojas ir pasakė:

"Tokia diena ir toks garbingas ženklas... Kam slepi po atlapu? Tai juk garbė! Kokių kautynių proga buvai atžymėtas? -- rašytojas mynė Girai ant "vištako".

Mekendamas bei kikendamas, pirštais sukdamas rašytojo kaklaraištį, Gira paaiškino:

"Kolega, viskas gauta už mūsų Vilniuje, prie komendantūros ir komendantūroje. Manai, kad nesu vertas?"

(Bus daugiau)

NAUJAI GAUTOS KNYGOS,

kurias galite įsigyti ar užsisakyti DIRVOJE:

Mano Viešnagė Amerikoje, Dr. Jonas Grinius — kauna 50 c.

Panėvėžys — monografija — \$6.50.

Zaliojoj Lankelėj — Kosto Ostrausko, dvi viena veiksmės dramos — \$3.00.

Metmenys (6 nr.) — \$1.50.

Prieš kiekvienos scenos filmavimą (jū būta 1125) Stasys Ilgūnas pataiso grimą ir perukus. Čia jį matome gelbstint St. Pilka ir Vyt. Sabaliui.

Lenta su scenos numeriu užregistruojama filmo ir garso juostose. Stasys Ilgūnas "muša" lentą prieš pasilenkusius aktorius: Teodorą (E. Dauguvietytė) ir Fortunatą (K. Vasiliauskas).

MOKAME

4 ¹/₂ %

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanavskas, Pres.

CHICAGOS PARENGIMŲ KALENDORIUS

RUGSĖJO 15 D. Lietuvių Agromų Sąjungos gegužinė F. ir V. Manelių ūkyje 138th and State Rd., Lockport, Ill.

RUGSĖJO 22 D. 1:00 val. p.p. Chicago Lietuvių Žagarės Klubas susirinkimas Dirko svetainėje, 4500 So. Talman.

RUGSĖJO 28 D. AL Montessori Draugijos balius Balio Pakšto svetainėje. Baliaus pelnas skiriamas atidaromiems Lietuvių Vaikų Nameliams.

RUGSĖJO 28 D. 8 val. vak. Krivulės Klubas metinis kultūrinis rengimas parapijos salėje, 1500 So. 49th Court, Cicero, Ill.

RUGSĖJO 28 D. 7 val. vak. ALT S-gos Chicago skryčiaus narių susirinkimas Don Varno Poste.

RUGSĖJO 28 D. 8 val. vak. Šviesos-Santaros kolegijos narių susirinkimas su Dr. Jono Valaičio paskaita K. Dirko svetainėje, 4500 So. Talman.

RUGSĖJO 29 D. Marijos Nekalt. Pr. Seserų Cicero Rėmėjų madų paroda Jaunimo centre.

SPALIO 5 - 13 D. Jaunių dailininkų meno kūrinių paroda Čiurlionio Galerijoje, Jaunimo Centre. Parodos atidarymas spalio 5 d. 7 val. vakaro.

SPALIO 5 D. Lietuvos Dukterų vakarienė Jaunimo centre.

SPALIO 5 D. "Lituanicos" skautų tunto vakaras rengiamas Tėvų Komiteto Balio Pakšto salėje.

SPALIO 6 D. Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos Chicago Skryčiaus ruošiamas Vilniaus diena Jaunimo Centre.

SPALIO 12 D. Lietuvių Gai-lingių Seserų S-gos tradicinis parengimas, Western Ball Room salėje.

SPALIO 12 D. -- gyv. D. Britanijoje lietuvių linksmyvakaris, B. Pakšto salėje.

SPALIO 13 D. Chicago skautininkų Ramovės muzikos ir literatūros pobūvis Balio Pakšto svetainėje.

SPALIO 19 D. Ateitininkų sen- draugių tradicinis Rudens vaka- ras Jaunimo Centre.

SPALIO 26 D. 8 val. vak. so- listės Aldonos Stempužienės kon- certas ruošiamas Santaros-Švie- sos Federacijos Jaunimo Centre.

CHICAGO

Buvę Lietuvos policistai Chicagoje yra susiorganiza- vę į Krivulės klubą ir kas- met rengia Lietuvos Polici- jos — Angelų Sargų šven- tės minėjimą.

Šiemet šventės išvakarė- se — šeštadienį, rugsėjo 28 d., 7 val. 30 min. vak., šv. Antano parapijos salėje, 1500 So. 49 Court, bendra- darbiaujant su skautais, įvyks kultūrinis parengi- mas ir pobūvis-balius. Pro- gramoje gabi ir jauna akto- rė Kėžėlienė padeklamuos iš partizanų poezijos ir pa- skaitys prozas. Pašoks po- nios Brusokienės baletu stu- dijos mokinės. Pirmą kartą lietuvių visuomenei padai- nuos naujai kylanti žvaigž- dutė — solistė Vasaitytė (žurnalisto, visuomenės ir tautinės sąjungos veikėjo J. Vasaičio dukrelė). Panelė Vaitaitytė paskambins pia- ninu. Mindaugo draugovės skautų laukėlis. Tautiniai šokiai, Viktorijos Remeiky- tės vadovaujamos grupės "Žilvitis". Po programos šo- kiai prie puikaus Adolfo Ra- monio vedamo orkestro, ku- rių metu veiks baras.

Sekmadienį — rugsėjo 29 d., 11 val. tėvų jėzuitų kop- lycioje, 2345 W. 56th St., pamaldos. 12 val. prie pat koplyčios esančių Jaunimo Centro rūmų 2° kambary, visuotinis, metinis Krivulės klubo narių susirinkimas ir naujos valdybos rinkimai. 2 val. p. p., 4500 So. Talman Ave. Kėstučio Dirko sve- tainėje, šeimyniškas Krivu- lės klubo narių ir jų svečių pobūvis.

Stepas Paulauskas,
Klubas švietimo reikalų
vadovas (Sk.)

DETROIT

Mokykla darbą pradėjo

Detroito Lituanistinė Še- štadieninė Mokykla darbą pradėjo rugsėjo mėn. 7 die- ną iškilmingomis pamaldo- mis šv. Antano bažnyčioje. Pamaldose dalyvavo daug mokinių, tėvų ir visuome- nės, užtat ir lietuviškos giesmės skambėjo kaip nuo- širdi vaikų, tėvų, mokyto- jų ir visų lietuvių malda.

Bažnyčioje mokinių eiseną pasitiko sodriais toccatos akordais vietos vargonininkas muz. Albertas Mateika.

Po pamaldų buvo infor- macinė pamoka, tuo pat metu tėvams užregistruojant naujus mokinius ir užsimo- kant už mokslą. Rugsėjo 14 d. dar bus renkamas mokes- tis už mokslą mokyklos dar- bo metu. Tėvų Komiteto iš- dininkas Jonas Bartkus bus mokykloje visą dieną ir pra- šo tėvų pasinaudoti tuo še- štadieniu atlikti savo parei- gą.

Mokinių registracija irgi dar galima rugsėjo 14 d. Tėvai prašomi nedelsti mo- kinius leidei į mokyklą, nes darbas jau prasidėjo, taigi neapsunkinkite savo vaikų, kad jie kartais neatsilikytų moksle.

Mokykloje pirmąjį šešta- dienį lankėsi Detroito Ben- druomenės pirmininkas Vla- das Pauza, palaikydamas glaudu kontaktą su mokyk- los vadovybe, Tėvų Komite- tu ir mokinių tėvais. Litua- nistinės mokyklos išlaikymu ir toliau rūpinasi Ben- druomenės Valdyba ir Tėvų Komitetas. Racionalus dar- bo pasiskirstymas mūsų jaunųjų lituanistinių me- švietime duoda vilčių ge- riems rezultatams.

Mokyklos Vedėjas

Detroito Dariaus-Girėno Klubas nariams

Dariaus - Girėno Klubas Valdyba kviečia visus na- rius dalyvauti klubo visuo- tiname ir svarbiame susi- rinkime, kuris įvyks š. m. rugsėjo mėn. 15 d., sekma- dienį, 1 val. p. p., Lietuvių Namuose. Narių dalyvavi- mas yra būtinas, nes reika- linga aptarti daug svarbių reikalų. Revizijos komisija jau kuris laikas yra atsista- tydinusi, ir toliau taip tęs- tis negalima. Reikia iš- rinkti naują. Dariaus-Girė- no Klubas įstatai reikalauja daugiau kaip pusės narių dalyvauti rinkimuose, taigi pasistenkime visi kuo skait- lingiau dalyvauti susirinki- me.

Dariaus-Girėno Klubas
Valdyba

Dariaus-Girėno Klubas dešimtmetis

Detroito Dariaus - Girėno Klubas Valdyba ruošia Klubo veiklos dešimtmetį. Tą klubo šventę atžymės š. m. spalio mėn. 5 d., šeštadienį, 7:30 val., Lietuvių Namuose. Klubas valdyba su talki- ninkais ruošia labai nuotai- kingą banketą-balių... Sve- čiai klausysis iš Brooklyno atvykusio svečio akt. Vita- lio Žukausko linksmos pro-

gramos. Po meninės pro- gramos vyks šokiai, ku- riems gros geras orkestras iki 2 val. Svečiam atsilanky- mas ir vaišės vienam asme- niui kainuos tik 6 dol. Stu- dentams 5 dol.

Bus išleistas Dariaus ir Girėno 30-ties metų žuvusių didvyrių Atlanto žygio pa- minėjimo aprašymas-leidi- nėlis. Leidinėlyje bus apra- šyta ir Detroito Dariaus-Gi- rėno Klubas įsikūrimo ir veiklos apžvalga. Leidinėlyje redaguoja žurnalistas Vla- das Mingėla. Justas P.

TORONTO

• Maironio vardo šešta- dieninė mokykla rugsėjo 14 d. pradeda darbą. Jausdami lietuvišką pareigą pasirū- pinkime, kad visi mokykli- nio amžiaus lietuviukai vai- kai būtų užregistruoti ir ją lankytų.

• Lietuvių kredito koope- ratyvas Parama savo narių patogumui yra atidaromas šeštadieniais dienos metu nuo 9 val. 30 min. iki 1 val. Tuo norima padėti ne vien vyresniesiems, bet ir mūsų jaunimui lankančiam šešta- dieninę mokyklą, kuris ga- lėtų pats asmeniškai sutvar- kyti savo bankinius reika- lus.

Parama per eilę metų be- sirūpindama mūsų jaunimu ir lietuviybės išlaikymo klausimais, lietuviškus rei- kalus aktyviai rėmė. Jinai pirmoji sudarė sąlygas mū- sų jaunimui jungtis į koope- ratinį darbą ir taupyti. Ne- mažai mokyklinio amžiaus vaikų jau yra Paramos na- riai, tačiau to nepakanka. Mes turime padėti jauni- mui, kad kiekvienas lietu- viukas būtų įjungtas į lie- tuvišką ekonominę organi- zaciją Paramą nariu. Tuo pa- s ir rūpinkime pradėdami naujus mokslo metus.

• Skautų tėvų-rėmėjų ko- miteto pastarajame posėdy- je pagrindiniu klausimu ėjo lėšų telkimas skoloms deng- ti. Be rinkliavos, kuri jau pradėta ir vykdoma, yra nu- matoma suruošti lapkričio 9 d. Prisikėlimo parapijos salėje didžiulį pobūvį su lai- mėjimais ir kitomis įvair- nybėmis.

• Skautai rugsėjo 7 d. sa- vaičgalį buvo nuvykę į Ro- muvos stovyklą, kur atliko kai kuriuos neatidėtinus prieš žiemą darbus.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
PRENUMERATĄ

Jūs ir The Illuminating Company

BENDRADARBIAI ŠVIETIMO SRITYJE

Ir iš tikrųjų. Kaip motina ir tėvas, jūs gelbstite Jonukui ar Juditai apsirėngti, paruošti pusryčius, pasiruošti mokyklai, patikrinte, ar pamokos paruoštos — na, ir atliekate visą eilę kitų darbų, susijusių su jūsų vaikų švietimu. Jūs kartu ir mokate mokesčius. O čia mes jau esame bendradarbiai. Nes ir Illuminating Company moka mokesčius. Iš tiesų, mes esame patys didieji nekilnojamo turto ir asmeninės nuosavybės mokesčių mokėtojai Clevelando-Šiaurės Rytų Ohio srityje. Šiais metais The Illuminating Company sumokės daugiau nei \$12,269,000 mokesčiais už nekilnojamą turtą, kurių daugiau nei \$7,246,000 skiriama mokykloms. Tai vertingas bendradarbiavimas, reikia manyti. Jūs ir The Illuminating Company, susibūrę talkon gelbsti vaikams siekti mokslo ir žinių, kurių jie bus reikalingi ateinančiai kovai už būvį.

The ILLUMINATING Company
An Investor-owned Company Serving The Best Location in the Nation

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Paskubina jūsų siuntinį jūsų draugams ir giminėms į bet kurį SSSR dalį ----- Licensed by V. O. Vneshtorg

SIUNTINIAI APDRAUSTI — PRISTATYMAS
GARANTUOTAS
— GAVĖJAS NIEKO NEMOKA —

Visuose mūsų skyriuose jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų moteriškiems ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutaupysite nei perkant kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų tinkamų siuntiniams pigiau nei bet kur kitur. Dėl papildomų informacijų ir nemokamų kainaraščių rašykite ar aplankykite jums artimiausią skyrį:

- NEW YORK 3, N. Y. — 39 — 2nd Ave. ----- AL 4-5456
- NEW YORK 11, N. Y. — 135 W. 14th St. ----- CH 3-2583
- BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Ave. ----- EV 4-4952
- BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Ave. ----- DI 5-8808
- ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant St. ----- CH 9-6245
- BOSTON, Mass. — 271 Shawmut Ave. ----- LI 2-1767
- SOUTH BOSTON, Mass. — 359 W. Broadway ----- 268-0068
- BUFALLO 6, N. Y. — 322 Fillmore Ave. ----- TL 6-2674
- CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Ave. ----- BR 8-6966
- CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halsted St. ----- WA 5-2737
- CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Rd. ----- TO 1-1068
- DETROIT, Mich. — 7300 Michigan Ave. ----- VI 1-5355
- GRAND RAPIDS, Mich. — 606 Bridge St., N. W. ----- GL 8-2256
- HAMTRANCK, Mich. — 11333 Jos. Campau ----- TO 7-1575
- HARTFORD 14, Conn. — 200 Franklin Ave. ----- Tel. 233-8030, 246-0215
- IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave. ----- ES 2-4685
- YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Ave. ----- RI 3-0440
- YONKERS, N. Y. — 235 Neppenhan Ave. ----- GR 6-2681
- LOS ANGELES 22, Calif. — 960 Atlantic Blvd. ----- AN 1-2994
- LAKEWOOD, N. J. — 126 — 4th St. ----- FO 2-8569
- NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Ave. ----- BI 3-1797
- NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. ----- LO 2-1446
- PATERSON 1, N. J. — 99 Main St. ----- MU 4-4619
- PASSAIC, N. J. — 176 Market St. ----- GR 2-6387
- PHILADELPHIA 23, Pa. — 525 W. Girard Ave. ----- PO 5-5892
- PITTSBURGH 3, Pa. — 1015 E. Carson St. ----- HU 1-2750
- SAN FRANCISCO, Calif. — 2676 Sutter St. ----- FI 6-1571
- WATERBURY, Conn. — 6 John St. ----- PL 6-6766
- WORCESTER, Mass. — 174 Millbury St. ----- SW 8-2868

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

Tėvų dėmesiai!

Rugsėjo mėn. 15 d. tuoj po lietuvių pamaldų (11 val. 30 min.), Naujosios parapijos salėje šaukiamas visuotinis šv. Kazimiero vardo lituanistinės mokyklos tėvų susirinkimas.

Bus svarstomi aktualūs mokyklos reikalai. Mokiniai tėvai kviečiami kuo skaitlingiausiai susirinkime dalyvauti.

• **Neringos Skaučių Tuntėvų Komitetas** sparčiai ruošiasi artėjančiam vakarui-madų baliui, kuris įvyks š. m. spalio mėn. 12 d., šv. Jurgio parapijos salėje. Bilietus iš anksto jau galima įsigyti pas pirm. Stuogienę, 1198 E. 84, tel. SW 5-4676, pas izd. Plodžinskiene, 1844 Rosemont, Cleveland 12, tel. GL 1-0883 ir PATRIA delicatės krautuvėje.

• **Algimantas Motiejūnas**, tris metus išstarnavęs JAV kariuomenėje, grįžo į Clevelandą ir pradeda studijuoti universitete.

NAUJOS IDĖJOS NAUJAI ERAI APDRAUDA?

Pasitikrink

NATIONWIDE

dėl naujų idėjų!

- AUTOMOBILIŲ APDRAUDA
- NUO GAISRO APDRAUDA
- GYVYBĖS APDRAUDA
- NAMŲ SAVININKŲ
- MOKSLO
- PASKOLŲ
- NELAIMIŲ IR LIGOS
- PENSIJOS

Nationwide turi naujų idėjų jūsų apsidraudimui, kad išpildžius bet kurį apdraudos reikalavimą už jums imanomą mokestį. Patikrinkite jus įdomiausias planą ir kontaktukite:

**L I E T U V I
JUOŽA BALNIŲ
(JOSEPH BROOKS)
5359 Decker Rd.
Ne. Olmstead, Ohio
Telef. 777-2155**

NATIONWIDE
Nationwide Mutual Insurance Co.
Nationwide Life Insurance Co.
Nationwide Mutual Fire Insurance Co.
home office: Columbus, Ohio

ADOMO GALDIKO PARODA

Pirmoji apžvalginė dailininko Galdiko paroda Clevelande rengiama spalio 5-13 dienomis Čiurlionio ansamblio namuose. Parodoje bus išstatyti dvidešimt devyni dailininko kūriniai. "Jo peizažai suspindi ilgesingu mistiniu grožiu; jie persunkti gilaus žemės kvapo, nuoširdaus lyrizmo. Jo medžiai prakalba lyg broliai intymia kalba, gėlės pasirodo kaip svajingos seserys", rašoma Lietuvių Enciklopedijoje apie Adomo Galdiko kūrybą. Parodos rengėjas — Tėvynės Garsų radijas. Organizacinį komitetą sudaro dailininkai — Antanas Vaikšnoras, Vytautas Raulinaitis, Juozas Pivoriūnas, Mindaugas Nasvytis ir radijo atstovai — Milda Lenkauskienė ir Juozas Stempužis.

Parodos oficialus atidarymas įvyksta sekmadienį, spalio 6 d., 4 val. p. p. į parodos atidarymą atvyksta ir pats dailininkas Adomas Galdikas iš New Yorko su parodų rengimo reikalų vedėja Dr. R. Šomkaitė.

• **Pilėnų Tunto Skautų Tėvų Komitetas** š. m. rugsėjo 22 d., sekmadienį, 11 val. 30 min. (tuoju po pamaldų), šv. Jurgio parapijos salėje šaukia visuotinį skautų tėvų susirinkimą-pasitarimą. Dienotvarkėje — tuntininko Vyta. Jokubaičio pranešimas apie Jubiliejine Stovyklą, tėvų komiteto pirmininko ligšiolinės komiteto veiklos apžvalga ir finansinė komiteto darbų apyskaita.

Susirinkimo tikslas: pasitarti dėl tolimesnės komiteto veiklos, išdiskutuoti būdus, kaip ją pagyventi, pritraukiant daugiau veiklių tėvų į organizacinį darbą. Tėvų pareiga parodyti daugiau susidomėjimo savo vaikų organizacijomis, gyvai talkinant ne tik savo skatiku, bet ir organizuota tėvų talka. Nebūkime abejingi — gaušiai dalyvausime ir savo sumanymais padėkime valdybai.

Tad visi skautų tėvai kviečiami šiame susirinkime būtinai dalyvauti!

Skautų Tėvų Komiteto Valdyba

• **Tautybių diena** oficialiai pradės ši penktadienį, rugsėjo 13 d., 10 val. ryto. Po 12 val. bus atidaryta paroda Statler Hilton viešbučio vestibulyje. Vakare programoje pasirodys tautinių grupių šokėjai, jų tarpe ir Vysk. Valančiaus

Clevelande rugsėjo 7 d. šv. Jurgio parapijos bažnyčioje susituokė Vida Titaitė ir Gytis Barzdukas. Sutuoktinių apeigas atliko kun. Dziegoraitis. Pamaldų metu giedojo Čiurlionio ansamblio vyrų choras.

Vakare jaunosios ir jaunojo tėvai surengė vaišes Čiurlionio ansamblio namuose. Vaišėse dalyvavo per šimtas asmenų. Čia jaunuosius žodžiu sveikino artimųjų vardu arch. Aidis, prel. V. Balčiūnas, P. Maželis, A. Mikulskis ir kt. Vaišės praėjo labai gražioje ir linksmoje nuotaikoje, skambant lietuviškomis dainoms. Vaišėms vadovavo jaunojo brolio arch. A. Barzdukas. Abu jaunieji yra buvę Čiurlionio ansamblio nariai. Dabar Vida, baigusi mokslą, dirba įstatigoje, o Gytis studijuoja civ. inžineriją Columbus universitete. Tą patį vakarą jaunieji išskrido povestuvei kelionei į Floridą.

Pirmoje eilėje iš kairės: jaunavedžiai Gytis ir Vida Barzdukai, A. Gelažytė ir M. Vyantas, M.D. Antroje eilėje — M. Motiejūnas, J. Motiejūnienė, R. Titas ir N. Gelažytė.

ALL NATIONS Fair

SEPTEMBER 13 - 14 HOTEL STATLER-HILTON

SPONSORED BY THE NATIONALITIES SERVICE CENTER

Lituanistinės Mokyklos šokėjų grupė, gražiai pasirodžiusi praeitų metų Tautybių Dienoje. Tautinių šokių grupei vadovauja Ingrida Stasaitė.

Šeštadienį, rugsėjo 14 d. nuo 10 val. ryto galima lankyti parodą, programą su tautiniais šokiais, muzika ir dainomis.

Gi 8:30 val. vak. naujųjų piliečių pagerbimo balius, kurio metu Clevelando miesto burmistras Ralph S. Locher įteiks garbės ženklus išrinktiems pasijymėjusiems piliečiams.

• **LTM Čiurlionio ansamblis** savo 1963-64 metų sezoną pradės šį sekmadienį, rugsėjo 15 d., 12 val., Čiurlionio namuose. Šiam sezonui numatytas koncertas Detroite ir kitose lietuvių kolonijose. Nauji nariai kviečiami atsilankyti į repeticiją ir įstoti į Čiurlionio ansamblių.

• **Clevelando — Toronto sportinių varžybų proga** sportininkams ruošiamas pobūvis Čiurlionio Ansamblio namuose šeštadienį, rugsėjo 14 d., 7 val. vakare.

• **Išnuomojamas 5 kambarių butas.**
Telef. EN 1-0657.
(103, 104, 105)

EAST CLEVELAND
15205 Elderwood, kad su tvarkius palikimą, parduodamas namas ramioj gatvėj, netoli Shaw ir Euclid Ave. Arti mokyklų, susisiekimo ir krautuvų. 6 puikūs kamb. su vonia \$11,900.
Skambinti tel. EV 2-9777. Namą apžiūrėti sekmadienį.

GERI NAMAI

Plytinis, 3 metų senumo. 2 miegamieji žemai, 2 viršų, nardintas rūšys, netoli Euclid Ave., dabar neapgyventas.

Labai geroje gatvėje plytinis 3 miegamųjų, švarus, 2 garažai, prie E. 185 gt.

Par duodamas palikimas E. 185 gt. Didelis namas ir priedų komercinis sklypas, netoli Neff Rd.

Tarp E. 185 gt. ir Lake Shore Blvd. turime didelį namą, dabar neapgyventas, priedų sklypas.

Norintieji pirkti ar parduoti, prašome sustoti, ar paskambinti

EAST SHORE REALTY
Juozas Mikonis — Realtor
United Multiple Listing Service
780 E. 185 gt.
IV 1-6900 ar KE 1-2190

PARDUODAMAS NAMAS
Vienos šeimos mūrinis

4 miegamieji, vidurio angos stiliaus, saulės kambarys, pusryčių kambarys, prausykla ir didelė, moderniška virtuvė.

Butas trečiame aukšte jauniui. Pakankamas skaičius spintų ir dengta pastogė. Daugelį patogumų papildo pievos purškimo sistema.

Liuksusiniai statytas ir gerai prižiūrėtas namas vienoje gražiausių East Clevelando gatvių, į pietus nuo Euclid Ave., Christ The King parapijoje.

C. RAY BILLINGS
Realtors
MU 1-4497
(104, 105, 106)

Muzikas PRANAS AMBRAZAS

J. ŽILEVIČIUS

Pranas Ambrazas Clevelando lietuvių muzikiniame ratelyje veikia bažnytinės muzikos dirvose, puoselėdamas bažnytinį giedojimą, vadovaudamas bažnytiniam chorui, didesnę duoklę atiduodamas lietuviams muzikos kūrėjams, tame tarpe įnešdamas ir savo kūrybos, 65 metų amžiaus sukakties proga verta pažvelgti į jo gyvenimo kelią ir siekimus muzikos srityje.

Griškabūdyje prasilavinęs muzikos, patenka vargonininku į Višakio — Rūdą pas kleb. J. Krokininką, gerai valdžiusį vargonus ir smuiką. Klebonui padedant, P. Ambrazas išvysto gerą chorą, pats drauge lavindamasis muzikoje, rengia koncertus ir įvairius vaidinimus. O kai Kaune pradėjo veikti opera, į koncertus kvietė

Vokiečių okupacijos metu šis choras įdainavo keletą dainų į juostelę radijo transliacijoms.

Šalia muzikinės veiklos, Pr. Ambrazas buvo veiklus ir visuomeninėje srityje. Nuo 1924 m. vadovavo Prienių Ūkininkų Bankui, kuris išaugo į stipriausią tos rūšies bankų visoje Marijampolės apskrityje, buvo Prienių miesto tarybos nariu ir Prienių kooperatyvo valdybos nariu.

1944 m. pasitraukęs į Austriją, buvo Edenšteino parapijos vargonininku. Netoli apsigyvenęs Liet. operos solistai A. Dambauskaitė, F. Pupėnaitė, St. Baranauškas ir kt. maloniai talkino lietuviškose pamaldose, o B. Brazdžionio eilėraščiui "Marija, Motina Geroji" pritaikius muziką ir išvertus vokiečių kalbon, vokiečių choras su pagėmimu ją giedojo.

Istojes į Sargybų Kuopą, suorganizavo oktetą, su kuriuo sėkmingai koncertavo ne tik lietuviams, bet ir svetimtaučiams. Pereinamose stovyklose, kur kiek suspėdavo, organizavo chorą ir 1949 m. liepos 4 d., laive vykstant į JAV, Nepriklausomybės dieną, šalia kitų tautų girdėjosi lietuviškos dainos, kurios buvo įgrotos į juostelę ir kol tas laivas vežiojo tremtinius nuolat buvo girdimos laivo radiofone.

Atvykęs į Clevelandą, pradėjo vargoninkauti šv. Jurgio parapijoje. Nuo to laiko jis čia ir tebedirba, vis plačiau plėsdamas savo veiklą. Radęs vos 12 narių chorą, greitai laiku subūrė virš 50 narių. Choras kas kart tobulėdamas, gieda vis sudėtingesnius veikalus: mišias, ofertorijas, motetus ir kt.

Iki šiol yra sukūręs: 33 giesmes mišriam chorui, 9 vyrų chorui ir 9 solo, o taip pat šv. Vincento garbei Mišias; dainų: 6 mišriam chorui, 8 vyrų ir 2 moterų chorams, 3 solo. Kelios giesmės yra spausdintos prie "Muz. Žinių" priedu.

Clevelande Pr. Ambrazas visą sielą atiduoda parapijos choro lavinimui, liuoslaikišiais duodamas fortepijono pamokas. Su choru tenka dalyvauti radijo valandėlėse, parengimuose, įvairiuose minėjimuose ir t.t. Jo veikla aukštai vertinama parapijiečių ir choristų. Gražios sukakties sukauskiam muzikui Pr. Ambrazui tenka palinkėti geriausios sėkmės ir toliau našiai tęsti jo muzikinę veiklą.

si iš Kauno operos solistus. Šie parengimai visuomenės buvo labai mėgiami ir jaunimas su dar didesniu malonumu jungdavosi chorų veiklon.

1924 m. P. Ambrazas buvo pakviestas Prienių "Žiburio" gimnazijon muzikos mokytoju. Pro tarpiais Kaune pas kapelmeisterį Gukauską mokėsi varuoti pučiamuosius muz. instrumentus ir greitai laiku šalia choro pradėjo veikti ir dūdų orkestras. Dažnai koncertuose apjungdavo gimnazijos ir parapijos chorą. Yra pastatęs visą eilę operėčių. 1925 m. Prienuose suruošus šešių "Žiburio" gimnazijų sporto ir dainų šventę, vadovavo jungtiniam chorui. Su vyresnių klasių mokiniais kasmet vykdavo lankyti Kauno operos.

Rusams okupavus Lietuvą, Pr. Ambrazas dirbo vietiniam kooperatyve vyresniuoju buhalteriu ir vadovavo 50 narių vyrų chorui.

TAKE OUT CLERK

IMMEDIATE OPENING, full or part time — excellent, opportunity — salary, meals, uniforms furnished. Apply in person to Manager after 3 p. m.

KENNY KINGS
5836 Mayfield Rd.

GRAŽUS — 9 METŲ SENUMO

4 miegamieji, erdvi virtuvė, įrengtas sklepas, didelis kiemas, prie namo garažas, privataus paplūdimio privilegija. Arti krautuvų, patogus autobusu susisiekimas, į šiaurę nuo Lake Shore Blvd. Labai prieinama kaina greitam pardavimui.

Dona Čipkus — 944-2167
WM. T. BYRNE — Realtor
MU 1-6100
(103, 104, 105)

HOUSES FOR SALE

PARMA HTS. OWNER
Make offer on 4 yr. old, 3 bedroom ranch. Dishwasher, range, eating space in kitchen. Full dining room, basement, garage. 20's.
TU, 4-6834

PARMA HTS. — OWNER
Large 3-bedroom ranch. 23' living room, paneled dining room, jalousies, breezeway, new carpeting, basement, lot 100x360, near schools, churches, CTS. Open 2-6, 10711 Meadowbrook, VI 3-8003.

3320 ARCHMER — SEMI-RANCH
2 bedrooms-1 air conditioned, 1½ baths, 2 closets, 1 linen-all cedar lined single car garage — lot 40x120, divided base-rec. room — vacant reasonable.
SH 1-7615

PARMA OWNER 7 YR. COLONIAL — 6 rooms, 3 bedrooms — 1½ baths, div. base., storms and screens, 100% Nylon carpeting throughout.
TU 6-1343 \$18,400
(104, 105)

PARMA HTS.
Large custombuilt 1½ story modern colonial. Has front patio-rear porch, deep lot, trees, and fence. Ideal for children. Near schools.
7046 Parma Park Blvd.
VI, 3-6486

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

HOUSES WEAR OUT!

REPAIR OR IMPROVE YOURS
WITH A CLEVELAND TRUST LOAN

The Cleveland Trust Company

70 CONVENIENT, HELPFUL BANKS

DIRVA

Nr. 104

1963 m. rugsėjo 13 d.

KAS IR KUR?

BALFO IŠVAŽIAVIMAS NIDOJE

Jau tokia tradicija, kad Flint, Saginaw, Bay City, Lansing ir kt. apylinkių lietuviai rudenį suruošia savo Balfo skyriaus išvažiavimą prie Lobdell ežero Kodacių vasarvietėje Nidoje. Toks išvažiavimas įvyks ir ši sekmadienį, rugsėjo 15 d. Pradžia 2 val. p. p. Prašome visus apylinkės lietuvius atsilankyti ir kartu praleisti popietę. Būtų malonu susilaukti svečių ir iš kitų vietovių Ann Arbor, Detroito ir kt. Kviečiame visus, kurie tik norėtų kartu pabuvoti gražioje rudens gamtoje. Įvažiavimas visiems veltui.

Valdyba

• Pranešimas lietuviams muzikams, solistams, chorų nariams, valdyboms, dirigentams, muzikos mokytojams ir visiems muzikos mylėtojams.

Turime vienintelį lietuvių kalba leidžiamą muzikos žurnalą "Muzikos žinios", kuris išeis 4 kartus per metus su muzikiniais priedais. Metams kainuoja tik du doleriai. Redaktorius — Juozas Kreivėnas. Redakcijos kolektyvas: prof. J. Žilevičius, prof. Vl. Jakubėnas, Dr. Leonardas Jr. Šimutis ir Jonas Zdanius.

"Muzikos žinios", apie 2 metu, dėl lėšų stokos, reguliariai neišėjo. Atsiradus reikiamai sumai pinigų "Muzikos žinios" dabar išeis reguliariai 4 kartus per metus. Liepos mėn. išėjo vienas numeris, o iki galo metų pasirodys dar trys. Jį

leidžia Amerikos Lietuvių R. K. Vargonininkų Sąjunga.

Kviečiu tat visus lietuvius paremti vienintelį lietuvių kalba leidžiamą muzikos žurnalą — užsiprenumeruojant jį. Jeigu užsiprenumeruos visi muzikai, solistai, chorai, muzikos mokytojai ir jų mokiniai lietuviai ir visi muzikos mylėtojai, žurnalas išeis reguliariai ir bus galimybė leisti priedu ne tik "Muzikų Vardyną", bet ir žymiai pagerinti patį žurnalą visais atžvilgiais.

Prašau, kiek galima greičiau užsisakyti ir pinigus už "Muzikos žinias" siųsti Amerikos Lietuvių R. K. Vargonininkų Sąjungos Centro Valdybos kasininkui Pranui Abrazui šiuo adresu: Pranas Ambrazas, 1322 Giddings Road, Cleveland, Ohio, 44103.

• Dr. Bronius Nemickas, LNT pirm. nesenai grįžo iš Toronto, Kanados, kur jis dalyvavo PLB Seime ir rugsėjo 13 d. iš New Yorko skrenda į Chicagoje vykstantį Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimą.

• Inž. Viktoras Naudžius su žmona Aldona iš Chicago atostogų buvo išvykę į Europą, kur jie aplankė kelėtą valstybių. Grįždami buvo sustoję New Yorke pas Aldonos tėvus dr. V. ir O. Kanaužus.

• Pranas Kašiuba įsirašė į Vilties Draugijos šimtinių eiles, įmokėdamas dabar 25 dol. P. Kašiuba su žmona Albina ir sūnum Mindaugu gyvena Reading, Pa., kur jis turi nuosavą radijo ir televizijos prekybą

DETROIT

1000 DOLERIŲ LIETUVIŲ NAMAMS

Detroito Lietuvių Bendruomenės Valdyba, giliai įvertindama Lietuvių Namų reikšmę lietuvių bei ugdyti ir palaikyti, savo pastutiniame posėdyje paskyrė 1000 dolerių Detroito Lietuvių Draugijos Namams pagerinti. Prieš porą savaitę Detroito Dariaus ir Girėno klubas tam pačiam reikalui paskyrė 600 dolerių, gautų iš surengtos gegužinės. Tai didelis įnašas lietuviškam reikalui.

Kiek anksčiau dipl. agr. Jurgis Baublys meniškai pagamino Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos miestų herbus. Jie gaminti mozaikiniu stiliumi ir jau puošia lietuvių namus.

Dosniųjų Detroito lietuvių geria valia įgyta 300 naujų kėdžių parengimų salei.

Iš gautųjų stambiųjų aukotojų -- LB ir D-D Klubu bus įgyta būtiniausi dalykai. Pirmiausia bus nupirkta pianinas, reikiamas stalų ir indų skaičius, kurie reikalingi parengimams. Toliau projektuojama įtaisyti keltuvą iš virtuvės į antrą aukštą, kur vyks banketai. Būtų malonu, kad atsirastų geras mecenatas - asmuo ar organizacija, su reikiama auka maisto keltuvui įrengti. Tai palengvintų mielos šeimininkės maisto gaminių pateikimą į banketo salę.

Žymiai praplėstas elektros tinklas ir įrengta papildomų jungiamųjų lizdų. Šis pagerinimas kainavo per 400 dolerių.

D.L. Namų Draugijos Valdyba reiškia ypatingą padėką Detroito Lietuvių Bendruomenės Valdybai, kurios pirmininku yra p. Vl. Pauža, už 1000 dolerių auką, Dariaus ir Girėno Klubui už 60 dol. auką, J. Baubliui už trijų Lietuvos miestų herbus ir visiems aukotojams, kurių aukomis nupirktos kėdės.

Lietuvių Namų Draugijos V-ba vėl kreipiasi į buvusius pinigų rinkėjus ir prašo piniginių rinkimų vėjų suaktyvinti ir pagreitinti namų galutiną išpirkimą ir apūpinimą reikalingais patobulinimais. Namų skolos išmokėjimui reikia dar apie 200 lietuviško nusistatymo šeimų. Reikia ti-

ir dirbtuve. Jis yra Korp! Neo-Lithuania filisteris ir visų tautinių reikalų rėmėjas.

• Albinas Trečiokas, Dirvos atstovas New Jersey valstijoje, atsiuntęs naują prenumeratą, jam priklausančią komisą paaūkojo Dirvai.

• Algis Zapareckas, 4120 Yorba Linda Drive, Royal Oak, Mich., yra naujai išrinktas Liet. Stud. S-gos JAV Centro Valdybos pirmininkas. Centro valdyba sudaryta iš Detroito gyvenančių studentų.

• New Yorko visuomenininkų tarpe yra kilęs sumanymas suorganizuoti Chicago Lietuvių Operos gastroles New Yorke. Šio metu yra vedamas susirašinėjimas su operos vadovybe. Tikimasi, kad operos pastatymas New Yorke sutrauktų daugelį lietuvių iš viso rytinio pakraščio.

• J. Kojelis iš Los Angeles, užsiprenumeravo prezidento Antano Smetonos monografiją.

MIAMI, Fla.

Atlanto pakrantėje, garsiajame Miami Beach isikūrė S. ir V. Jazbučių šeima, atkeliavusi iš Kolumbijos prieš keletą metų. Jaukus, dešimties vienetu motelis nuolatos priglaudžia daugelį svečių. Vida Jazbutienė, savo metu buvo viena geriausių krepšininkių, jos vadovaujama moterų krepšinio rinktinė atstovavo Lietuvą Europos moterų krepšinio turnyre. Romoje ir kt.

Jos paslauga ir nuoširdus rūpestis svečiais, kasmet patraukia daugiau vasarotojų vykti į jų vilą, kuri yra 8910 Colins Ave., Miami Beach, Florida.

kėtis, kad dar tiek atsirastų, kurie suprastų namų svarbą ir taptų namų draugijos pilnateisiais nariais, dalyvaujančiais rinkimuose ir būti renkamais. Namai turi tapti visų detroitiečių bet ne kelių šimtų šeimų. Būti namų dalininku ir jų pilnateisiu nariu turėtų būti kiekvieno lietuvio pareiga ir lietuviška garbė.

Namų išpirkę, galėtume darytis ir į kitokio turto įsigijimą. Bendra talka daugiau padarysime.

Vasarai žengiant į paskutinį tarpinį, Lietuvių namai pradės atskleisti savo duris visai eilei parengimų. Štai, rugsėjo 21 d. bus p. G. Vasiliauskienės, viešnios iš Australijos koncertas. Spalio 5 d. -- Dariaus ir Girėno 10-čio parengimas, spalio 12 d. -- Windsorio Lietuvių Bendruomenės vakaras, spalio 19 d. -- Detroito Kultūros Klubu kultūrinis parengimas 16 vasario gimnazijai Vokietijoje paremti, lapkričio 9 d. -- Detroito Lietuvių Namų Draugijos metinis banketas. Ir taip visa eilė lietuvių parengimų vyks savuose namuose. Tad tapkime visi šių namų savininkais nariais.

DLN Draugijos V-bos narys A. Musteikis

Rugpjūčio 19 d. Clevelande gyvenančiam prov. Steponui Nasvyčiui sukako 80 metų amžiaus. Šį sekmadienį jubiliatui, plačiai pasireiškusiame šakota veikla nepriklausomoje Lietuvoje ir tremtyje, ruošiamas pagerbimas Čiurlionio Ansamblio Namuose. Nuotraukoje: sukaktuvininkas su ponia.

LIONĖS JUODYTĖS KONCERTAS-REČITALIS

įvyksta sekmadienį, 8:30 val. vakare, 1963 m. rugsėjo 29 d., TOWN HALL, 113 WEST 43rd STREET, N. Y.

Bilietai gaunami Darbininko redakcijoj 910 Willoughby Ave., Laidotuvių įstaigose — Marytė Shalinskas 84-02 Jamaica Ave ir A. Aramiškis 423 Metropolitan Ave., Mrs. A. Ginkus 495 Grand St., A. Mathews 256 Union Ave., Mrs. Misunas Ray's Liquor Store 103-55 Lefferts Blvd., Radijo dr. J. J. Stukas 1264 White St., Hillside, N. J.

Bilietų kaina \$4.00 Loge, \$3.00 ir \$2.50 Orch., \$1.75 ir \$1.25 Balcony.

Maloniai kviečia visus atsilankyti, Rengimo Komitetas.

GENOVAITĖS VASILIAUSKIENĖS KONCERTAS

Solistė Genovaitė Vasiliauskienė

DETROITE
Šeštadienį, Rugsėjo 21
Lietuvių Namuose

Pradžia 7:30 vakare
Rengia
D. L. K. BIRUTĖS
Detroito skyrius

CLEVELANDE
Šeštadienį, Rugsėjo 28
Šv. Jurgio Parapijos Salėje

Salė atdara 7 val. Pradžia 7:30 val.
Bilietai \$1.50, \$2.00, \$2.50. Jaunimui \$1.
Rengia ALTS. Clevelando skyrius

A + A

IRENAI PALILIŪNIENEI

mirus, jos seseriai mielai poniai KRISTINAI STEIKŪNIENEI, šeimai ir artimiesiems gilią užuojautą reiškia

Bronė Pračkienė

Korp! Neo-Lithuania filisteriui

PRANUI JAKUBAUSKUI

mirus, žmonai, broliui ir giminėms gilią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Korp! Neo-Lithuania korporantai
Los Angelėje

A. A.

JUOZUI TRANAUSKUI mirus,

jo sūnui MARTYNUI, marčiai TINAI ir anūkui TOMUI reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime

A. ir V. Gruzdziai.
D. ir A. Gudaičiai.
E. ir P. Mitalai ir
H. Savickas.